
Bizi Berri II Plana

Covid 19ren pandemiaren bilakaerari Euskadin emandako erantzun komunitarioaren balantzea eta aurreikuspena

Zorroztasun- eta erantzunkidetasun-konpromisoa

Lehendakaritza, 2020ko urria

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Aurkibidea

Laburpen exekutiboa.

Sarrera.

1. Bost agertokitan oinarritutako lan-hipotesia.

1.1. Deskribapena.

1.2. Agertoki- eta adierazle-panel hau interpretatzeko irizpideak.

2. 2020ko martxotik aurrerako balantzea.

2.1. Atzera begirako ibilbide.

2.2. Estrategia komunitarioek erkidego edo herrialde desberdinen artean dituzten kointzidentzia eta desberdintasun nagusiak.

2.3. Ikasitako ikasgaiak, sei hilabeteren ondoren.

2.4. Ondorioen laburpena.

2.4.1. Hobeto gaude, baina ezin dugu, eta ez dugu erne egon behar.

2.4.2. Ez dago formula magikorik: badakigu zerk laguntzen digun eta zerk egiten digun kalte.

2.4.3. Zer laguntzen digun azpimarratzea eta indartzea.

3. Bizi Berri II Planaren Oinarriak.

3.1. Premisa etikoak.

3.2. Eusko Jaurlaritzaren erantzun komunitarioaren estrategia formulatzea.

3.3. Helburuak.

3.3.1. Eusko Jaurlaritzaren strategiaren helburu orokorrak.

3.3.2. Bizi Berri II Planaren helburu espezifikoak.

3.4. Lan-metodologia.

1. Eranskina. Covid 19ko pandemiaren agertokietan erkidegoak emandako erantzunaren erreferentzia-panela. Bizi Berri II Plana.

2. Eranskina. Koronabirusaren epidemiaren bigarren olatuari buruzko txostena Euskadin.

3. Eranskina. Covid 19aren aurkako neurriak arautzea, alarma-egoera amaitu zenetik.

Laburpen exekutiboa

2020ko urriaren 2an, Lehendakariak Bizi Berri II Plana aurkeztu du. Euskadiko Babes Zibileko Planaren (LABI) Aholku Batzordean

- **Plan honek Erreferentzia-Panela sortzen du, pandemiaren bilakaerari erantzun soziala emateko neurrien egoera eta erregulazioa une oro baloratzeko.**
- **Bost agertoki posible eta hasierako azterketako hiru adierazle biltzen ditu: intzidentzia-tasa, R_t erreproduktibitate-indizea eta ZIUetako okupazio-ehunekoa.**
- **Panel hori LABIren lan-tresna da, eta bi eremutan egituratuko da: Aholku Batzordea eta Batzorde Teknikoa.**
- **Azken asteetako bilakaera onargarria da, baina kontu handiz ibili behar da, datuek oraingo ez baitute erlaxatzen uzten.**

Joan den maiatzean, Eusko Jaurlaritzak Bizi Berri Plana prestatu zuen. Edukiak lau fasetan egituratu zuen konfinamenduaren ondoren jarduerak berreskuratzeko prozesua. Urriaren 2ko bileran, Lehendakariak Bizi Berri II Plana aurkeztu du LABIren Aholku Batzordean. Plan horrek hasierako dokumentu hura egungo egoerara egokitzen du, eta pandemia konpondu arte birusarekin batera bizitzeko erantzun sozialen neurriak bideratzen ditu.

Bizi Berri II bost agertoki biltzen dituen kontingentzia-plan bat da: 1. Maila, Tokiko Transmisiorik gabe; 2. Maila, Transmisio baxua; 3. Maila, Transmisio Tentsioduna; 4. Maila, Transmisio Altua; eta 5. Maila, Transmisio Oso Altua.

Fase bateko edo besteko egoeraren deskribapena oinarritzko hiru adierazle-
ren arabera bideratuko da:

- Intzidentzia metatuaren tasa 14 egunetan. Populazio batean agertzen diren kasu berrien kopurua adierazten du.
- Erreproduktibitate-indizea (R_t). Gaixotasuna kutsagarria dela jakinarazi du. Joeraren neurri gisa, Eragin Taseen Arrazoiarekin osatuko da (denbora-tarte bat aurreko denborarekin alderatzen du).
- ZIU oheetako okupazioaren %. Egoeraren larritasuna eta laguntzaren eragina deskribatzen ditu. ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez aztertuko da, eta 100.000 biztanleko ospitaleratze-kopuruarekin osatuko da.

Bizi Berri II Planaren ekarpen nagusia Erreferentzia Panel bat sortzea da, une bakoitzean pandemiaren bilakaerari erantzun komunitarioko neurrien erregulazioa aztertzeko. Panel hori LABIren Aholku Batzordearen lan-tresna da.

2020ko urritik, LABI bi eremutan egituratuko da: Aholku Batzordea, Euskadiko erakunde-ordezkaritza nagusiek osatua; eta Batzorde Teknikoa, Aholku Batzordeari laguntza emango diona.

Hamabost egunetik behin, eta beharrezkotzat jotzen den guztietan, Batzorde Teknikoak LABIren esku jarriko du egoeraren balorazioa, erreferentzia-taula honetako agertoki eta irizpideetan oinarrituta. Joera ebaluatuko du eta neurri berriak aurreikusiko ditu.

Hamabost egunean behingo balorazio hori Euskadi osora proiektatuko da, baina auzo, herri, eskualde, lurralde edo jarduera sektorialetara mugatu ahal izango da, baldin eta geografikoki edo soziodemografikoki mugatutako datuen igoerak hala gomendatzen badu.

Bizi Berri II Plana nazioarteko jardunbide onenekin lerrokatzen da, zehazki, Gaixotasunak Kontrolatzeko Europako Zentroaren (ECDC) 2. zutabearen oinarriekin, eta une bakoitzean eskuragarri dauden ebidentzia onenekin eguneratuko da.

Plan honek, azken sei hilabeteetako balantze gisa, birusaren hedapena murrizteko helburuan *laguntzen* edo *kalte egiten* diguten jardueren laburpen bat aurkezten du.

·**Lagungarriak dira** osasun-informaziorako gaitasuna, testak egitea, kutsadurak eta kontaktuak arakatzeta, isolamenduak eta berrogeialdiak, bai eta baldintzarik gabeko etxebizitzak dituzten pertsonen berrogeialdietarako hotelak jartzea ere. Gizarte-, hezkuntza- eta lan-burbuilak ezartzen laguntzen digute. Musukoa erabiltzea, pertsonen arteko distantzia eta higie-nea. Taldeka daitezkeen pertsonen kopurua mugatzea. Sektore eta eremu guztietan segurtasun- eta koordinazio-neurriak protokolizatzen laguntzen digu. Edo edukiera mugatzea, lokalak aireztatzea eta aire zabaleko jarduerak egitea.

·**Kalte egiten digu** gehiegizko mugikortasunak eta pertsona desberdinekiko etengabeko harremanak. Pertsonen arteko harremanetan neurriak lasaitzea, bai gaueko aisialdian, botiloietan eta "jaiak ez" egunetan, bai taberna, kafetegi, terraza eta jatetxeetan, bai familiaren eta lagun bileretan. Kalte egiten digu gehiegizko konfiantzak eta arrisku-testuinguruei buruzko kontzientziarik ezak, bai eta koordinaziorik ezak ere. Bizigarritasun-baldintza prekarioetan dauden etxebizitzak. Edo edozein jarduera espazio itxietan, gaizki aireztatutakoetan eta/edo jendetsuetan egitea.

Azken batean, badakigu zerk laguntzen digun eta zerk egiten digun kalte. Horretan tinko mantentzea da jarraitu beharreko bidea. Oinarri horren gainean, Bizi Berri II Planak ZORROZTASUN- eta ERANTZUNKIDETASUN-estrategia bat sustatzen du, lehentasunezko bi ardatzen bidez hedatzen dena:

- Alde batetik, test gehiago egitea eta kutsatzeen eta kontaktuen arakatzeari indartzea;
- Eta, bestetik, kutsatzeak arintzeko eraginkorrak diren erantzun komunitarioko neurrietan irrimo jarraitzea.

Helburu partekatua birusaren transmisioa mugatzea, konfinamendura itzultzea, osasun-kolapsoa, koma ekonomikoa eta gizarte-arrailak areagotzea saihestea izan behar da. Helburu proaktiboak hauek dira: Osasun publikoa, hezkuntza eta zerbitzu publikoak indartzea, ekonomia eta enplegua berreskuratzea, gure gizartearen berreraikuntza emozionala, eta elkartasuna eta gizarte-kohesioa sustatzea.

Bizi Berri Planaren helburu espezifikoak honako hauek dira: aurreikuspenez jardutea ahalbidetuko duen jarduera-esparru bat finkatzea; konpromiso indibidual eta kolektiboaren beharri buruzko pedagogia soziala indartzea; pandemiaren bilakaerari emandako erantzunak arin egokitzeak aukera emango diguten tresnak izatea; eta gure gizartean erresilientzia sustatzen laguntzea.

Euskadiko Coronavirus epidemiaren bigarren olatuari buruz Osasun Sailak egindako txostenaren ONDORIOAK

Bizi Berri II Planak, 2. eranskinean, Osasun Sailaren txosten bat jasotzen du, Euskadiko epidemiaren bigarren olatuari buruzkoa. Hona hemen txostenaren ondorioak:

- Intzidentzia-tasek beheranzko joera dute. Azken asteetako bilakaera onargarria da, baina tentuz ibili behar da, azken egunetako bilakaera ikusita, beherakada gelditu egin dela ikusten baita.
- Joera positibo hori erakutsi arren, adierazi behar da 14 eguneko intzidentzia-tasa metatua ECDCk egoera egonkortzat jotzen duenaren gainetik da-goela. Gauza bera gertatzen da PCR testen positibotasun-ehunekoarekin.
- Osasun-sisteman eragina pixkanaka murrizten ari da, baina oraindik ere handia da ZIUKo oheen okupazioa kritikoen unitateetan ohikoak diren oheen guztizkoaren % 25ekoa izatea. Puntu honetan adierazi behar da ez dela beharrezkoa izan ZIUKo Gertakarien Planeko bigarren agertokira iga-

rotzea bigarren olatu horren epidemia-kurba osoan. Berebiziko garrantzia duen datua.

·Jarduerak eta edukiera murrizteko arauzko neurriak dagokienez, goizegi da horiek lehengoratzeko, eta, oro har, mantendu egin behar dira, gutxienez Euskadik 14 egunetan metatutako intzidentzia-tasa (60/100.000) jaitsi arte.

·Ez dirudi beharrezkoak direnik lehendik ezarritakoez gain beste neurri batzuk hartzea, baina bai ahalegin handiagoa egitea urruntze sozialerako eta norbera babesteko neurriak betetzeko.

·Udalerrri eta lurraldeen arteko mugikortasun handia dela eta, ez da positibotzat jotzen inguru bateko neurriak arintzea, epidemia-egoera hobearen arabera.

·Garrantzitsutzat jotzen da dagoeneko indarrean dauden neurrietan sakontzea, erakunde guztiekin lankidetzan arituz, batez ere urruntzeko eta norbera babesteko neurriak eusteko beharrari dagokionez, batez ere espazio itxietan.

·Pandemiaren bilakaera eta hartutako neurrien eraginkortasuna kanpoan berrikusteko informazio garrantzitsua eman dezake esku-hartzeak hobetzeko.

·Beharrezkotzat jotzen da proba antigeniko berriak sartzea osasun-sistema horretarako prest dagoenean, ziurrenik urriaren 19tik 25era bitarteko astean.

·Adituek adierazitako adostasunarekin bat etorritik, egokituz jotzen da, halaber, positiboan eta kontaktuen berrogeialdia 14 egunetik 10 egunera murriztea, eta, oraingoz¹, bigarren PCRari eustea. Hori, jakina, berrogeialdiaren 7. edo 8. egunera aurreratu beharko da.

·Azken bi esku-hartze horietatik eratorritako aldaketak direla eta, PCR osoari dagokionez, positiboan irizpidea aldatu beharko da. Izan ere, pertsona sintomatikoek, oro har, ez zaie PCR bat egingo, Ag proba bat baizik. Etorkizunean bigarren PCR ezabatuko balitz, adierazle hori ere aldatuko litzateke.

·Azkenik, estrategia gisa sar daiteke intzidentzia-tasa altuak dituzten osasun-eremuetako screening selektiboan balorazioa, kasuak hautemateko ordeztako metodo gisa. Esku-hartze mota horrekin batera, screening horietara joaten diren pertsonen kopurua maximizatuko duten erakunde-lankidetzako estrategiak ere aurkeztu behar dira.

¹ Protokoloaren eguneratzeetako aldaketen mende.

Sarrera

2020ko udaberrian, Covid 19 pandemiaren lehen olatuaren ondorioak bizi izan zituzten Europak eta munduko zati handi batek. Martxoaren 13an, Iñigo Urkullu lehendakariak proposatuta, Eusko Jaurlaritzak Larrialdi Adierazpena onartu zuen LABren babespean (Larrialdiari aurre egiteko bidea, Euskadiko Babes Zibileko Plana). Egun batzuk lehenago, Euskadin jarduera batzuk normaltasunez garatzeko muga jarri zuten lehen erabakiak hartu zituen Eusko Jaurlaritzak.

Ondoren, alarma-estatuaren onespeneraren bidez, Espainiako Gobernuako presidentek konfinamendu orokor bat ezarri zuen, gure gizartean ohikoak diren jarduera gehienak mugatzeko: ondasunen eta zerbitzuen ekoizpena eta kontsumoa, lan-jarduera, gizarte-zerbitzuak, aurrez aurreko hezkuntza, jarduera zientifikoa, mugimendu-askatasuna, bizitza soziala, kulturarako sarbidea, jarduera fisikoa edo erlijio-praktika.

Apirilaren amaieratik aurrera, Osasun Publikorako hartutako neurriei esker, SARS-Cov-2 birusak eragindako infekzioaren kutsadura-hedapena murriztu zen. Egoera horrek murrizketak desaktibatzeke prozesu ordenatu bat prestatzeko beharra planteatu zuen. Helburua osasun publikoa zaintzea eta gizarte-osasuna berreskuratzea izan zen, konfinamenduak enpleguan eta ekonomian eragingo zituen kostuak geldiarazteko eta gizarte osoarentzako egoeraren narriadura lehengoratzeko.

Prozesu horri hainbat modutan deitu zitzaion: "Deseskalatze-plana", "Normaltasun berrira itzultzeko plana". Euskadin, "Bizi Berri Plana" izena hartu zuen. Hainbat zirriborro egin ziren. Azken bertsioa 2020ko maiatzaren 4koa da. Dokumentu horrek zehazten ditu helburuak eta printzipioak, ildo estrategikoak eta faseak, inplikazioak hainbat sektoretan eta sailtako planetan, alderdi ekonomikoak eta ikasitako ikasgaiak, jardueren laburpen bat eta, azkenik, ondorioak. Dokumentu horren 1. eranskinak Euskadin lau fasetan eta jarduera-sektore desberdinetan egituraturutako deseskalatze-prozesurako aurreikuspenak ezartzen ditu. 2. eranskinak nazioarteko adibide eta esperientzien zerrenda bat eskaintzen du.

Dokumentu hura Eusko Jaurlaritzaren gida izan zen, Espainiako Gobernuarekin, alde batetik, eta eragindako gainerako euskal erakundeekin eta gizarte-erakundeekin, bestetik, elkarrizketa eta akordioak garatzeko. Tresna baliagarria izan zen, eta aurreikuspenez eta aldez aurretik jarduteko eta une bakoitzean inplikaturutako eragileak koordinatzeko aukera eman zuen. Era berean, Eusko Jaurlaritzak gizarte- eta ekonomia-jarduerak berresku-

ratzeko prozesu mailakatua gauzatzeko eman zituen aginduak idazteko oinarria izan zen.

Dokumentu berri honen izenburua Bizi Berri II Plana da. Jatorrizko Bizi Berri Planaren eguneratze gisa proiektatu da. Haren eta honen artean funtsezko desberdintasun bat dago. Lehenengoak konfinamendu-egoera oso zorrotza gainditzeko eta funtzionamendu sozialeko oinarrizko jarduerak modu ordenatuan berreskuratzeko beharrari erantzun zion. Bizi Berri II Plana testuinguru aldakor batean idatzi da, non birusari eta haren erabilerari buruzko ezagutza handiagoa den eta non ezagutza-oinarri horrekin funtsezkoena da birusarekin "bizikidetza" bideratzea, oraindik denbora luzean eta zehaztugabeen, ohitura eta portaera sozial seguruen bidez.

Laburbilduz, lehen Bizi Berri Planak deskonfinamendua antolatu zuen. Pandemia konpondu arte birus honekin eta etorkizunean beste birus edo agente patogeno batzuekin batera bizitzeko erantzun komunitarioa antolatzea da Bizi Berri II Planaren ardatza. Europako jarduera-esparruko nazioarteko jardunbide onenekin lerrokatuta dago, eta une bakoitzean eskuragarri dauden ebidentzia onenekin eguneratuko da.

Aurrekoa esanda, beharrezkoa da Bizi Berri Planaren bigarren bertsio honen irismena behar bezala mugatzea. Eusko Jaurlaritzak Covid 19ren eta haren ondorioen aurrean duen estrategia globalak funtsezko hiru tresna edo erreferentzia ditu:

-Lehenik eta behin, eta osasunaren ikuspegitik, asistentzia-, ospitale- eta ZIUak antolatzeko estrategia orokorra, Kasu eta Harreman estuak Zaintzeko eta Kontrolatzeko.

-Bigarrenik, ikuspegi sozioekonomikotik, Berreraikuntza Plana, ekonomia suspertzerara eta enplegua berreskuratzera bideratua.

-Hirugarrenik, eta gobernantzaren eta erkidegoaren ekarpenaren ikuspegitik, Bizi Berri Plana, jarduerak arautzerara eta gizarte-ohiturak pandemiaren bilakaerara egokitzerara bideratua.

Bizi Berri II Plana hirugarrenean kokatzen da, eta, beraz, ez dio heltzen osasun-estrategiari, ezta susperraldi sozioekonomikoari ere. Jarduera sozialen beharrezko egokitzapena, erantzun komunitarioa, konpromisoak eta erantzunkidetasuna artikulatzen ditu, ohitura eta portaera sozial gisa, Covid

19ak herritar guztien aldetik eskatzen duena. Europako gaixotasunak kontrolatzeko zentroaren (European CDCren <https://www.ecdc.europa.eu/en>) 2. zutabearekin lerrotatuta dago. Pandemiaren aurrean erantzuteko jardueretarako erreferentzia-esparrua monitorizatzeko eta ebaluatzeko dokumentuan deskribatu da.

Pandemiak udan izan duen bilakaerak erne jarri gaitu berriro. Egoerak ez du udaberriaren izandako larritasun bera izan, lehen olatua dela eta. Hala ere, agerian utzi ditu arazo eta egoera kezkarriak iragazteko arriskuak eta pitzadurak, osasun publikoaren eta horrek ekonomiari eta gizartearen kohezioari eragiten dion ikuspegitik.

Alde horretatik, dokumentu honek Bizi Berri I Plana eguneratzen du, jasotako irakaspenak oinarri hartuta eta hainbat eszenatoki aurreikusteko ikuspegitik. Pandemiari heltzeko nazioarteko estrategiekin bat etorritik proiektatzen da, eta bat etorritik OMEk Nazio Batuen esparruan edo European CDCk Europan emandako gomendioekin eta jarraibideekin eta eskura dauden jardunbide eta ebidentzia onenekin une honetan.

Bizi Berri II Planak Euskadiko egoera epidemiologikoaren aldizkako ebaluazioa jasotzen du Covid 19ari dagokionez, bai eta erantzuteko gaitasuna ezarri beharreko prebentzio-neurrien beharrezko egokitzapena ere. Bestalde, dokumentuak izaera dinamikoa izango du, eta, eskuragarri dagoen eta egiaztatuta dagoen informazioan oinarrituta, gutxienez, lau hilean behin eguneratuko da, edo beharrezkotzat jotzen den guztietan, pandemiaren bilakaeraren eta sor daitezkeen gertakizunen edo ezustekoen arabera.

Azkenik, eta Bizi Berri Planaren eguneratze honen ezaugarriei dagokienez, azpimarratu behar da dokumentu honek ere helburu pedagogiko oso nabarmena duela, eta formatuari eta edukiari eragiten diela. Hori dela eta, hizkuntza tekniko edo espezializatua erabiltzea saihesten du, ez baitago adituentzat pentsatuta. Dibulgazio irisgarria lortu nahi du, herritar guztientzat eskuragarriak eta ulergarriak diren informazioa eta orientabideak eskainiz. Herritarrentzat pentsatuta dago.

Ilde horretan, antolatu behar den erantzun komunitarioa ez da krisi zehatz bati, orain eragiten digunari, emandako erantzun puntualtzat soilik hartu behar. Erantzun hori pandemiak barneratu dituen ohiturak finkatzeko eta osasunerako egiturazko hezkuntza lortzeko orain eta etorkizunean laguntzen digula aukera gisa hartu behar da. Era berean, erantzun globala ema-

teko, krisi honen esperientzia aukera bat da inbertsioaren eta ikerketa- eta berrikuntza-baliabideen horniduraren garrantzi estrategikoa ulertzeko.

Dokumentua hiru puntu handitan egituratuta dago. Lehenengoak Bizi Berri IIren lan-hipotesia azaltzen du, bost eszenatokitan eta hiru adierazletan oinarrituta. Bigarren puntuak aurtengo martxotik aurrerako balantze orokorra eskaintzen du, ikasitako ikasgaiak eta ondorioak aurkeztuz. Bizi Berri IIren oinarriak zehazten dituen hirugarren atalaren oinarri dira, printzipioei, estrategiari, helburuei eta metodologiari dagokienez. 1. eranskinak Erreferentzia panela aurkezten du, erantzun komunitarioa Covid 19aren pandemiaren bilakaerara egokitzeko. 2. eranskinean, koronabirusaren epidemiaren bigarren olatuari buruzko txosten bat dago. Azkenik, 3. eranskinak alarma-egoeraren amaieratik aurrera neurriak arautzeari buruzko laburpen eskematikoa eskaintzen du.

1. Bost agertokitan oinarritutako lan-hipotesia

1.1. Deskribapena

Bizi Berri II kontingentzia-plan gisa eratzen da, eta kutsatzeen hedapenean edo arintzean hainbat agertoki aurreikusten ditu. Zehazki, haren lan-hipotesiak planteatzen du egoera positiboa edo negatiboa bost egoera posibletan adieraz litekeela: 1. maila, Tokiko Transmisiorik gabe; 2. maila, Transmisio Baxua; 3. maila, Transmisio Tentsioduna; 4. maila, Transmisio Altua; eta 5. maila, Transmisio Oso Altua.

Egoeraren deskribapena, fase batean edo bestean, –hasieran, baina ez esklusiboki– oinarritzko adierazle hauen arabera orientatzen da: 14 eguneko Intzidentzia-tasa metatua, Erreproduktibitate-indizea eta ZIU oheen okupazio-ehunekoa.

•Adierazleen taula, esanahiarekin batera

Adierazlea	Esanahia eta oharrak
-14 eguneko intzidentzia-tasa metatua	·Populazio batean agertzen diren kasu berrien kopurua adierazten ditu.
-Erreproduktibitate-indizea (R_t)	·Gaixotasunaren kutsagarritasunaren berri ematen du. Eragin-tasen arrazoiarekin osatuko da, joeraren neurri gisa (denbora-tarte bat aurrekoarekin konparatzen ditu).
-ZIU oheen okupazio-ehunekoa	·Asistentzia-eragineko egoeraren larritasuna deskribatzen du. ZIUen Kontingentzia Planarekin alderatuta aztertuko da. 100.000 biztanleko ospitaleratze-kopuruarekin osatuko da.

•Agertokiak eta adierazleen panela:

Agertokiak	Adierazleak
1. maila. Tokiko Transmisiorik gabe	·Intzidentzia-tasa metatua: 0 kasu/100.000 bizt., tokiko transmisioan · R_t indizea eta tasen arrazoia: ez dago tokiko transmisiorik. ·Azken 14 egunetan ez da sarrerarik izan ZIUen.
2. maila. Transmisio Baxua	·Intzidentzia-tasa metatua: < 60 kasu/100.000 bizt. · R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "beheranzkoa" edo "egonkorra". ·% 20tik beherako ZIU okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez.
3. maila. Transmisio Tentsioduna	·Intzidentzia-tasa metatua: 60-300 kasu/100.000 bizt. · R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "beheranzkoa", "egonkorra" edo "goranzkoa". ·% 20 eta % 35 arteko ZIU okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez.
4. maila. Transmisio Altua	·Intzidentzia-tasa metatua: 300-500 kasu/100.000 bizt. · R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "egonkorra" edo "goranzkoa". ·ZIUren % 35 eta % 50 bitarteko okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez.
5. maila. Transmisio Oso Altua	·Intzidentzia-tasa metatua: >500 kasu/100.000 bizt. · R_t indizea eta tasen arrazoia: "goranzko" joera. ·% 50etik gorako ZIUen okupazioa, Kontingentzia Planari dagokionez.

1.2. Agertoki- eta adierazle-panel hau interpretatzeko irizpideak

·Aipatutako agertokiek balio orientagarria dute pandemiak gure erkidegoan izan ditzakeen faseak deskribatzeko eta ulertzeko. Aurkikuntza eta ebidentzia berrien edo ustekabeko faktoreen arabera doitu daitezke. Beraz, ez dute mugaketa itxirik.

·Azaldutako hiru adierazleak hamabostaldika metatutako datuetan oinarrituta aztertuko dira. Ez dira, nolana ere, kontuan hartuko diren adierazleak

bakarrak izango. Egoera bakoitzaren lehen irakurketa egiteko balioko duten adierazleak dira. Informazio goiztiarraren adierazle gisa ulertu behar dira, gizarte osoarentzat eskuragarria. Informazio horrek lotura zuzena du pandemiaren fase bakoitzean herritarrek eskatzen duten gizarte-konpromisoaren maila ulertzearekin.

·Adierazle bakoitza LABIren Batzorde Teknikoak unean-unean aztertuko dituen aldagaien eta adierazleen testuinguru zabalago baten barruan aztertu behar da, nazioarteko gomendioei jarraituz, eta LABIren Aholku Batzordeari helaraziko dio. Adibidez, besteak beste, logikoki kontuan hartuko dira 100.000 biztanleko PCR proben ehunekoak, positibotasun-indizea edo aurrez identifikatutako kontaktuak diren positiboehunekoak.

·Egoera bakoitzak eta ezarritako irizpideek une bakoitzean hartu beharreko neurriak orientatzeko baliokidute. Hala ere, hartu beharreko egoerak eta neurriak ez daude automatikoki eta mekanikoki lotuta. Neurri horiei buruzko erabaki-sistemak irizpide anitzekoa izan beharko du, eta, adierazi den bezala, faktore, aldagai eta adierazle ugari hartu beharko ditu kontuan.

·Une eta egoera bakoitzean neurriak aurreratzen laguntzeko, eta agertoki bakoitzaren barruan, hiru joera-egoera kalibratu ahal izango dira: «goranzkoa», «egonkorra» eta «beheranzkoa», transmisioaren joeraren arabera, erreproduktibitate-indizeak (R_t) eta intzidentzia-tasen arrazoiaren arabera neurtuta. Balorazio hori adierazle desberdinen aldakuntza batera aztertzearen emaitza izango da, eta, gainera, inguruko Autonomia Erkidegoetan eta beste herrialde batzuetan epidemiak izan duen bilakaerari erreparatuko zaio.

·Agertokien eta adierazleen erreferentzia-esparru hori Euskadi osoari aplikatuko zaio, bai eta lurraldeka edo unean uneko mugatutako eta jarduera sektorial edo soziodemografikoren batera mugatutako eremuei ere.

·Erreferentzia-panel hori, bere eszenatokiak, adierazleak eta orientabideak LABIren Aholku Batzordearen Batzorde Teknikoak ebaluatu eta berrikusiko ditu aldizka.

Balantze hori ez da jokoan dauden aldagai guztien ebaluazio gisa konfiguratzeko. Ikuspegi panoramikoa eskaintzen du. Funtzio pedagogiko garbia du. Helburua da bizi izan dugun prozesuaren ulermen globala erraztea eta haren une eta gako nagusiak adieraztea.

2. 2020ko martxotik aurrerako balantzea

Helburu horrekin, lau erreferentzia eskaintzen ditu: lehenik eta behin, joan den martxotik egin daitekeen atzera begirako ibilbidea aurkezten du; bigarrenik, beste erkidego edo herrialde batzuetako esperientzien azterketa ez-zehatz batean ikus daitezkeen kointzidentzia eta desberdintasun nagusiak adierazten ditu; hirugarrenik, ikasitako ikasgaien multzo bat eskaintzen du, etorkizun hurbilari aurre egiteko baliagarriak izan daitezkeenak; eta, laugarrenik eta azkenik, ondorioen laburpen bat ematen du.

2.1. Atzera begirako ibilbidea

Aldea	Gako nagusiak
Martxoak 16-31	·Komunitate-transmisio handia dago, eta sistemek ez dute kutsatzeak jarraitzeko edo arakatzeko gaitasunik.
Apirilak 1-15	·Hedapenari eusten dio, konfinamendu-neurriek oraindik ez dute emaitzarik sortzen (2 asteko efektua).
Apirilak 16-30	·Kutsadura-kurbak moderazioa du. Neurri murriztaileak lehen emaitzak ematen hasi dira.
Maiatzak 1-15	·Kutsadura-kurba baretzen da. Konfinamendua malgutzeko eta arintzeko lehen neurriak aplikatzen dira.
Maiatzak 16-31	·Kutsatzeen bilakaera hobetzen du. Mugikortasuna malgutzen da eta instalazioetan eta zerbitzuetan murrizketak murrizten dira.
Ekainak 1-15	·Joera positiboak "normaltasun berriaren" agertokia prestatzera dararama. Mugikortasun orokorra malgutu egiten da.
Ekainak 16-30	·Datu onek amaiera ematen diote alarma estatuari, eta Euskadi "normaltasun berrian" sartzen da.
Uztailak 1-15	·Datu onak hainbat udalerritan agertzen diren fokoekin batera. Musukoa nahitaez erabiltzea aktibatzen da. Eskuak garbitzearen eta pertsonen arteko urruntzearen arauak mantentzen dira.
Uztailak 16-31	·Deseskalatzeak, oporretako mugikortasunak, "jairik ez" egunak, gaueko aisialdiak eta pertsona bilkurek kutsadura-gorakada eragiten dute.
Abuztuak 1-15	·Faktore berberen dinamikak kutsadura-maila handitzen du.
Abuztuak 16-31	·Kutsadurek aurrera egiten jarraitzen du. Ordutegi-murrizketak ezartzen dira ostalaritzan eta gaueko aisialdian.
Irailak 1-15	·Kasuen bilaketak, musukoa erabiltzeak, pertsonen arteko distantziak eta gaueko aisialdiaren murrizketak emaitzak ematen hasi dira.
Irailak 16-30	·Osasun-sistemaren transmisio- eta tentsio-adierazle handienetan egonkortzeko joera finkatu da.

2.2. Estrategia komunitarioek erkidego edo herrialde desberdinen artean dituzten kointzidentzia eta desberdintasun nagusiak

Esan bezala, atal honetan ez da nazioarteko jarduketa guztien alderaketa zehatza eskaini nahi, biztanleriaren egituraren eta beste kultura- edo harreman-aldagai batzuen arteko aldeak kontuan hartu beharko bailituzke. Helburu apalena, kasu honetan, erantzun komunitarioko estrategien artean giltzarritzat jo daitezkeen gaiak aipatzea da. Funtsean, honako hauek zerrendatu daitezke:

- Testak egitea eta kutsadurak eta kontaktuak arakatzea.
- Konfinamendu orokorrak, edo maila geografiko edo soziodemografiko desberdinetan.
- Mugikortasuna.
- Musukoak, distantzia eta higiena.
- Pertsona-bilkurak.
- Edukierak.
- Ostalaritzaren ordutegia.
- Gaueko aisialdia mugatzea.
- Hezkuntza-jarduera.
- App-ak erabiltzea.
- Beste neurri batzuk: komunikazio-planak eta beste batzuk.

Lehenik eta behin, nabarmendu behar da ez dela erabateko aldaketarik antzeman herrialde batzuen eta besteen erantzun komunitarioaren estrategien artean. Neurri batzuk edo besteak hartzean forma eta intentsitate desberdinak daude, noski; baina ezin dira eredu alternatiboak edo aurrez aurrekoak aipatu.

·**Testak egitea eta kutsadurak eta kontaktuak arakatzea.** Testaren eta miaketaren estrategia osasun-erantzunaren parte da, baina baita erantzun komunitarioaren parte ere, hori garatzeko gizarte-prestasun handia behar den heinean. PCR testen eta egiten diren beste proba diagnostiko batzuen kopuruari dagokionez, aldeak daude Autonomia Erkidegoen eta gure inguruko herrialdeen artean. Estatuan zein nazioartean, Euskadi da kopuru handiena duen herrialdeetako bat, 324,49 test egiten baitira 1.000 biztanleko. Gure inguruko herrialdeen artean, Erresuma Batuak 259,28 test egiten ditu 1.000 biztanleko; Alemaniak, 160,26; Italiak, 158,07; eta Frantziak, 153,13.

·**Konfinamendu orokorrak edo maila geografiko edo soziodemografiko desberdinetan.** Udaberriko konfinamendu orokorraren esperientziaren ondoren, arau orokorra hura berriro ez ezartzea izan da, kostu oso handiak eragiten dituelako. Noizean behin, eremu geografiko edo sozio-demografiko batean konfinamendu kirurgikoa edo mugatua erabili da. Adibide batzuk jartzearren, Grezian, kasuen gorakadaren aurrean, Atikako (Atenas barne) langileen % 40k etxetik lan egin behar izan zuten urriaren 4ra arte. Islandiak lau egunez itxi zituen taberna eta diskotekak, kasuen gorakada baten aurrean. Estatuan, hainbat konfinamendu geografiko gertatu dira. Santoña, Aranda de Duero, Salamanca, Valladolid edo Peralta izan dira horietako batzuk. Madrilgo Erkidegoa izan da hiri handi batean tokiko konfinamendu oso zabala eta osasun-eremuka ezarri duen lehena.

·**Mugikortasuna.** Mugikortasuna mugatzeak ezarpen orokorra izan zuen joan den udaberriko konfinamenduan eta deseskalatze-prozesuan. Ordutik, neurri hori ez da ia aplikatu. Kasu zehatzetan izan ezik, hala nola estatuen arteko bidaia-mugetan edo Erresuma Batuak, Herbehereek edo Belgikak Espainiako Estatutik datozen herritarrei ezarri dizkieten berrogeialdietan. Neurri horiek, nahiz eta ez diren mugatuak per se mugikortasunerako, murriztu egiten dute eta praktikan, berrogeialdia baino iraupen laburragoko bidaiak dituzten herritarren mugikortasuna eragozten dute.

·**Musukoak, distantzia eta higiena.** Pertsonen arteko urruntzea eta eskuen higiena nazioarteko komunitate osoan zabaldu diren bi neurri dira. Hala ere, nazioartean ez dago gomendio homogenezorik musukoa nahitaez erabiltzeari dagokionez, nahiz eta horren erabilgarritasunari buruzko ebidentziak badauden. Asiako herrialdeek eta ekialdeko Europako zenbait herrialdek, Txekiar Errepublikak edo Bulgariak kasu, erabilera inposatzen dute edozein espazio publikotan. Mendebaldeko Europan, Alemanian edo Frantzian, garraio publikoan edo espazio itxietan (saltokietan) erabiltzeko gomendioa edo betebeharra da politikarik zabalduena. Norvegia, Suedia edo Danimarka bezalako herrialdeek musukoak mugatuago erabiltzea sustatzen dute eta pertsonarteko urruntzea modu aktiboagoan indartzen dute. Herrialde horien ezaugarriak kontuan hartu behar dira gizarte-harremanetan, pertsona-bilkuretan edo etxebizitza-erakinen tipologian eta dentsitatean.

·**Pertsonen bilkurak.** Muga hori gure ingurunean aplikazio orokorra du. Estatuan, pertsonak biltzeko mugak desberdinak dira Autonomia Erki-

dego bakoitzaren arabera. Dokumentu hau idazteko unean, 6 pertsona zeuden Madrilan edo Nafarroan, 15 Kantabrian eta 10 Euskadin. Alemaniak ere antzeko aldaketak ditu estatu federalen arabera. Londresen, adibidez, Katalunian bezala, muga hori ostalaritza-establezimendu batean bildu daitezkeen sei lagunen gehienezko kopuruari aplikatzen zaio, eta Ingalaterrako hiriburuaren kasuan, bide publikoari ere aplikatzen zaio. Lisboak 10 pertsonara mugatu du bileren kopurua. Europako bizilagunen beste adibide batzuk hauek dira: Brusela, gehienez 10 pertsonako bilerak bide publikoan 23:00etatik 06:00etara; Paris, 10 pertsonatik gora ez bide publikoan; Stockholmen, ordea, muga hori 50 pertsonara zabaltzen da espazio publikoetan.

•**Edukierak.** Edukiera mugatzea ere aplikazio orokorreko neurria da, bai Estatuan, bai gure nazioarteko testuinguru hurbilean. Edukiera mugatzeko ezarritako xedapenak aztertzerakoan, aldaketa txikiak ikus daitezke. Oro har, Estatu osoko establezimendu, zinema, museo eta kongresuen edukiera-murrizketa % 60tik % 75era bitartekoa da. Japonian, adibidez, establezimendu bakoitzak bere okupazio-mugak erabaki ditzake, betiere Gobernuaren jarraibide orokorren barruan badaude. Europara begiratuz gero, Munichek, adibidez, 25 lagunera mugatu du ekitaldi pribatuetara bertaratzaren direnen kopurua.

•**Ostalaritzaren ordutegia.** Era berean, ostalaritzako ordutegiak mugatzea gure ingurune osoan orokortu den neurria izan da, pandemiaren bigarren olatuari erantzuteko. Zertxobait aldatu da Autonomia Erkidego bakoitzaren arabera, 00:00etatik 02:00etara. European apur bat zorrotzagoak dira. Adibidez, Bruselak tabernak eta jatetxeak 23:00etan ixtea agindu du; Londresek eta Parisek 22:00etan. Gainera, Stockholm eta Londres bezalako hirietan ezin da barra-zerbitzurik eman.

•**Gaueko aisia.** Kutsadura-indize handienak dituzten herrialdeak gaueko aisialdia gehien mugatzen ari direnak dira. Estatuan, pandemiaren bigarren olatuari erantzuteko debekatu egin da. Gauza bera gertatzen da Italian. Alemaniak aire zabalean dauden establezimenduak baino ezin ditu ireki. Munichek leku publikoetan alkohola edatea debekatu du eta Lisboak 20:00etatik aurrera saltzea debekatu du. Txinan duela gutxi zabaldu da.

•**Hezkuntza-jarduera.** Presentzialtasuna indartzea da argien nagusitu den irizpidea. Estatuan, ikasgeletara itzuli gara, segurtasun-neurri eta -protokolo zorrotzekin. Erresuma Batuak test-kitak banatzen ditu, eskolek sintomak di-

tuen adingabe bat duten familiei bana diezazkieten. Frantzian jada ez da derri gorrezkoa «burbuila taldeen» murrizketa. Alemaniak eskolako materiala hodeian gordetzeko aukera aktibatu du. Italiak 50.000 irakasle kontratatuko dituela iragarri du.

•**App-ak.** Gero eta arakatze-aplikazio gehiago daude kutsadurak garaiz detektatzeko. Alemanian biztanleriaren % 20k deskargatu du, Erresuma Batu-koak porrot egin zuen eta Indiakoa nahitaez deskargatu behar da. COVID 19 radarra abuztuaren 3an amaitu zen Kanarietako Gomera uhartean, eta autonomia-erkidego gehienetan ezarri da.

•**Beste neurri batzuk:**

-Ia herrialde guztiek antolatu dituzte komunikazio-planak, ikuspegi desberdinekin eta oraindik baloratzen zaila den eraginkortasunarekin. Euskadin eta Estatuan ere hainbat komunikazio-plan ezarri dira.

-Asiako hainbat herrialdetan, hala nola Txinan, Malaysian eta Hego Korean, Gobernuak QR kode-sistema bat ezarri du saltokietan, supermerkatuetan, jatetxeetan edo urbanizazio handietan sartzeko. Eskaneatuak kolore berdearekin erantzuten badu, ez dago arriskurik. Laranja kolorearekin egiten badu, esan nahi du pertsona arrisku-guneetan egon dela azken 14 egunetan eta tenperatura hartu behar duela. Kolorea gorria bada, berrogeialdian egon behar dela adierazten du.

Aurreko guztia esanda, nabarmendu behar da joan den irailaren 24an Gai-xotasunak Prebenitzeko Europako Zentroaren (European CDC) ebaluazio berriak alerta-deia egin zuela epidemiaren bilakaerari buruz, eta agerian utzi zuela Europar Batasunean koronabirusari emandako erantzuna areagotu beharra zegoela.

2.3. Ikasitako ikasgaiak, sei hilabeteren ondoren

Jarraian, frogatutzat eta egiaztatutzat jo daitezkeen ikasgai batzuk azalduko ditugu, azken hilabeteetako esperientzia propio eta konparatutik ondoriozta daitezkeenak, pandemiari emandako erantzun komunitarioei dagokienez. Gainera, txerto edo tratamendu eraginkor bat izan arte garatu beharko dugun birusarekiko bizikidetzaren prozesuan modu seguruagoan eta ez hain espekulatiboan aurrera egiteko oinarri gisa balio dute.

·**Lankidetzako gobernantza.** Zeharkako lehen ikasgaia erakundearteko eta maila anitzeko koordinazioaren eta lankidetzaren aukera eta beharra da: nazioartekoa, estatukoa, autonomikoa (sail barrukoa eta sail artekoa), forala eta udalekoa. Helburua neurri guztiak modu koordinatuan kudeatzea izan behar da, zaintzatik edo monitorizaziotik hasi eta esku hartzeko modu desberdinetaraino. Koordinazio-egitura egonkorra mantentzeko beharra (baina aldi baterakoak, pandemia amaitu arte) funtsezkoa da eta pandemiari heltzea hobetzen du. Koordinazio faltak emaitzak okertzen ditu. Era berean, elkarlaneko gobernantzak barne hartu behar du gizarte zibileko eta boluntariotzako erakundeetako lankidetzaren. Aliantza publiko soziala lagungarri izan da testuinguruetan erantzun hobekia emateko ahulezia sozialak dituzten pertsonen edo taldeen: langile migratzaileei, errefuxiatuei, etxerik gabeko pertsonen edo ingurune itxietan bizi direnei.

·**Testak egitea eta kutsadurak eta kontaktuak arakatzea.** Hori da Eusko Jaurlaritzaren estrategia osoaren funtsezko zatia. Esan daiteke, orain arte, kutsatzearen hedapenak euskal osasun-sistemaren osasun-gaitasuna ez gainditzea lortu bada, neurri handi batean testak eta baheketak modu bizian egitearen eta kutsatzeak eta kontaktuak arakatzeko sortutako azpiegituraren ondorio dela. Datozen hilabeteetako strategiaren funtsezko parte da eta izaten jarraitu behar du. Test berriak eskura izateak, hala nola antigenoak edo beste parametro batzuk, kasuak detektatzeko eta estrategia hori indartzeko eraginkortasun handiagoa ahalbidetuko du.

·**Konfinamendua**

-**Orokorrak.** Eragin eraginkorra izan zuen lehen kutsatze-boladaren arintzean. Hala ere, kostu sozial, ekonomiko eta enpleguan hain handia eragin zuenez, aukera hori, erabat baztertu gabe, ahal den neurrian saihestu beharreko ekintzat hartzen da.

·**Mugatuak.** Euskadin, ezaugarri soziodemografikoengatik eta biztanleria-taldeengatik, ia ez da aplikatu. Hemen baheketa masiboen estrategia bat hedatu da emaitza ezin hobeeekin. Beste autonomia-erkidego eta herrialde batzuetan auzo edo udalerrri osoen konfinamendu puntualak egon dira, baita hirienak ere (Marseilla). European CDCren jarraibideei jarraituz, ez dira baztertu behar, transmisio altu eta fokalizatu bat kontrolatzeko duten erabilgarritasunagatik.

·**Mugikortasuna.** Frogatu da nazioarteko edo lurraldeen arteko mugikortasuna arrisku-faktorea dela. Berrogeialdiarekin batera mugatzea eraginkorra da; baina konfinamendua bezain kontraindikazio sozioekonomiko larriak ditu. Ezin da erabat baztertu transmisio bizkorraren aurrean alternatiba gisa erabiltzea. Bere balizko aplikazioa, hala badagokio, oso mugatua izan beharko litzateke. Bestalde, uda honetan argi ikusi ahal izan dira sasoiko mugikortasunaren arriskuak. Ez da baztertu behar, pandemiaren bilakaeraren arabera, neurri espezifikoak ezartzea mugikortasun handiko jai-sasoiko testuinguruetan.

·**Musukoa, distantzia eta higiena.** Musukoa nahitaez erabiltzea, pertsonen arteko distantzia eta eskuen higiena konbinatzea prebentzio-tresna eraginkorra da birusaren hedapenari eusteko eta arriskuko biztanleria babesteko. Eraginkortasun hori egiazta daiteke kutsatze-foku nagusiak neurri horiek aplikatzean erlaxatzearekin lotuta daudela egiaztatzean. Hurrengo hilabeteetako ikuspegiak mantentzera bideratu behar gaitu.

·**Pertsonak elkartzea.** Badakigu taldeka daitezkeen pertsonen kopurua mugatzea baliagarria dela, kutsatze-foku gehienak pertsonen konkurrentzia handiko egoeretan gertatzen direlako. Ez hori bakarrik, pertsona kopuru handiko taldeek kutsatzeak gehiago barreiatzen lagun dezakete, bai eta, batzuetan, kontaktuen bilaketa eraginkorra egiteko zailtasun gaindiezina ere. Horregatik, balioespena merezi dute kontaktuak burbuila talde sozialetara mugatzeko estrategia alemaniar edo eskandinaviarrek. Badirudi Suediak eskaintzen duen arrakastaren zati garrantzitsua dela.

·**Egoitzak.** Egoitza-zentroen eremuan, Covid 19aren pandemiak argi eta garbi objektibatu du osasun-sistemaren eta gizarte-zerbitzuen sistemaren arteko lankidetzaren instituzional intimoa beharrezkoa dela planteatutako larrialdiari erantzuteko. Lankidetzaren horren eskutik, lankidetzarako egitura misto berriak sortzen ikusi ditugu (Zentroen ikuskapena, Esku hartzeko foru-tal-

deak, Prebentzio- eta kontrol-taldeak), bai eta arreta emateko zirkuituak birformulatzeko ere, arduratsua eta adinekoei irekia, Covid 19 erreferentzia-ko foru-unitateetan ordezkaturak, egoiliarak izan ala ez.

•**Jardueren kontingentzia- eta protokolizazio-planak.** Frogatuzat jo daiteke segurtasun- eta prebentzio-protokolo bat alde aurretik prestatu den gizarte-, hezkuntza-, merkataritza-, industria-, kirol-, kultura- edo beste edozein motatako jardueretan segurtasun-testuinguruak sortu direla. Gune horiek, zaugarriak izan ez arren, Covid 19a transmititzeko arriskua murrizteko emaitza oso positiboak eman dituzte.

•**Edukierak, aireztapena eta aire zabaleko jarduerak.** Edukiera mugatzeak hainbat jarduera modu seguruan garatzea ahalbidetu du. Era berean, badakigu espazioak aireztatzea neurri eraginkorra dela eta aire zabaleko eta naturaguneetako jarduerak segurtasun handiagoa eskaintzen dutela.

•**Espazio itxiak eta jendetsuak.** Esperientziak erakusten du espazio itxiak eta gutxi aireztatuak egokiagoak direla kutsatzeko arriskua izateko, bereziki, pertsona asko biltzen diren egoeretan eta, are gehiago, pertsonen arteko distantzia gordetzea ezinezkoa bada.

•**Bizitegien prekaritatea.** Bizigarritasun-baldintza prekarioek edo pilaketek transmisioa eragin dute. Horretarako baldintzarik gabeko etxebizitzak dituzten pertsonen berrogeialdiak errazteko hotelak izatea baliabide baliagarria eta eraginkorra izan da.

•**Familien eta lagun bileretako erlaxazioa.** Horrelako topaketak erlaxazio-testuinguru bat dira, eta nahi baino ohikoagoa da zaintza jaitea, bai musukoa erabiltzeari dagokionez, bai pertsonen arteko distantziari eusteari dagokionez. Hori dela eta, bilera horiek kutsatze-gune izan dira azken hilabeteotan.

•**Erlaxazioa taberna, kafetegi, terraza eta jatetxeetan.** Garrantzitsua da ostalaritza-zerbitzu horien inguruan garatzen diren harreman-jardueretan zorroztz betetzea urruntzeko, higienerako eta musukoa erabiltzeko prebentzio-neurriak. Testuinguru horietako batzuetan, musukoa erabiltzeko denbora murrizteko, gehiago hurbiltzeko eta modu altuago eta zuzenagoan hitz egiteko joera agertu da.

•**Erlaxazioa gaueko aisialdian, botiloak eta «jairik ez» egunak.** Kutsatze-fokuen azterketak erakusten du jarduera horiek pertsonen arteko kontaktu

estua eta musukoa erabiltzearen eta pertsonen arteko distantziaren gomen-
dioak ez betetzea erraztu dutela.

2.4. Ondorioen laburpena

Atal honen laburpen gisa, hiru ondorio aurkezten dira, hurrengo hilabeteetan birusarekin "elkarrekin bizitzeko" estrategia definitzeko oinarritzat bali-
o dutenak..

2.4.1. Hobeto gaude, baina ezin dugu, eta ez dugu erne egon behar

Iraileko datuen bilakaeraren analisiak pentsarazten digu Euskadin, oraingoz, bigarren epidemia-olatuaren gailurra izan dugula, eta 3. Mailako Agerto-
kian, Transmisio Tentsiodunean, egonkortu garela.

Egoera horretatik beherantz joateak berekin dakar diagnostiko-presioaren jarraipena egitea eta ezarritako prebentzio komunitarioko neurrien testak egiten eta mantentze-lan irmoak egiten jarraitzea. Birusaren intzidentzia murrizten jarraitu behar da, birusaren tokiko transmisiorik ez dagoen ager-
tokira iritsi arte.

Ezin da, inola ere, inolako erlaxaziorik egin. Autokonplazentzia mota oro-
ri aurre egin behar diogu. Covid 19ak planteatzen digun erronkak autoexi-
jentzia maximoa eskatzen du, ebaluazioarekin, akatsen aitopenarekin eta etengabeko hobekuntzaren zehaztapenarekin.

2.4.2. Ez dago formula magikorik: badakigu zerk laguntzen digun eta zerk egiten digun kalte

Sei hilabete hauetan bizi izandakoaren balantzeak erakusten digu zerk la-
guntzen digun birusaren hedapena gordetzen eta murrizten, eta zerk egiten digun kalte eta zerk laguntzen duen birusaren hedapena areagotzen. Hu-
rrengo koadroan modu sintetikoan adierazten dira gako nagusiak.

Laguntzen gaituena	Kalte egiten diguna
·Osasun-informazioaren gaitasuna, testak egitea, kutsadurak eta kontaktuak arakatzea, isolamenduak eta berrogeialdiak.	·Mugikortasuna eta pertsona desberdinekin etengabeko harremana izatea, baita ezezagunekin ere.
·Familia-, gizarte-, hezkuntza- eta lan-burbuilak ezartzea.	·Neurriak erlaxatzea gaueko aisialdian, botiloietan eta "jairik ez" egunetan.
·Musukoa, pertsonen arteko distantzia eta higieena erabiltzea.	·Neurriak erlaxatzea taberna, kafetegi, terraza eta jatetxeetan.
·Elkartu daitezkeen pertsonen kopurua mugatzea.	·Familien eta lagun bileretan neurriak erlaxatzea.
·Segurtasun- eta koordinazio-neurriak babestea sektore eta eremu guztietan.	·Gehiegizko konfiantza eta arrisku-testuinguruei buruzko kontzientziarik eza, baita koordinaziorik eza ere.
·Edukiera mugatzea, lokalak aireztatzea eta aire zabaleko jarduerak egitea.	·Edozein jarduera espazio itxietan, gaizki aireztatutakoetan eta/edo jendetsuetan garatzea.
·Baldintzarik gabeko etxebizitzak dituzten pertsonen berrogeialdietarako hotelak jartzea.	·Bizigarritasun-baldintza prekarioetan edo pilaketan bizitzea.

2.4.3. Zer laguntzen digun azpimarratzea eta indartzea

Datozen hilabeteetan laguntzen diguna sakontzen jarraitu behar dugu, eta kalte egiten diguna zuzentzen jarraitu behar dugu. Hiru errefortzu-ardatz daude birusarekin batera bizitzearen egonkortasun-egoera sendotzeko.

-Informazioa eta testak. Lehenik eta behin, informatzeko eta testak egiteko gaitasuna mantentzea eta handitzea.

-Miaketa eta berrogeialdiak. Bigarrenik, kutsadurak, kontaktuak, isolamenduak eta berrogeialdiak arakatzeko gaitasuna mantentzea eta handitzea, eta arakatzailen kopurua indartzea, beharren eta aurreikuspenen arabera.

-Konpromiso komunitarioa. Hirugarrenik, egoera epidemiologikoaren arabera kutsadurari eusteko –berrogeialdiak betetzea barne– edo kutsaduraren hedapena errazten duten jarrerari eta jarduerari aurre egiteko lagungarriak diren erantzun komunitarioak eta jarduerak arautzeko neurri guztiak irmo modulatzeko eta ezartzea.

3. Bizi Berri II Planaren oinarriak

Aurreko ataletan azaldutakoa abiapuntutzat hartuta, Bizi Berri II Planaren oinarriak formulatuko dira orain. Oinarrian duten esparru estrategikoa erazten dute. Oinarri horiek beren premisetan, estrategian, helburuetan eta lan-metodologian xehatzen dira.

3.1. Premisa etikoak

Jarduteko edo esku hartzeko plan orok hura mugitzen duen espirituari edo filosofiari buruz hausnartzea eskatzen du. Bizi Berri II Planaren oinarri diren printzipioak identifikatzea krisi konplexu honi aurre egiteko behar dugun jarrerari buruzko aurretiazko hausnarketa partekatzearen baliokidea da. Azken sei hilabeteetako esperientziari erantzuten dioten lau printzipio azaltzen dira.

·Apaltasun-printzipioa eta izaera mugatuaren kontzientzia

Apaltasuna da gure mugak ezagutzea eta ezagutza horren arabera jokatzeko. Pandemiak agerian utzi du gure zaugarritasuna, bai norbanakoari dagokionez, bai taldeari dagokionez. Ez dugu formula magikorik. Asko da birusaz dakiguna, baina asko da oraindik ezagutzen ez dena ere. Horregatik, une batzuetan edo besteetan ikerketen emaitzetan kontraesanak agertzea prozesuaren parte gisa hartu behar da. Ezin dugu, ez dakigu dena. Horrelakoa da giza izaera. Gure ikuspegiak osatugabeak dira beti. Egin behar den guztia errealitate-printzipio ukaezin hori onartzetik abiatu behar da. Ikasi, elkar lagundu eta kolaboratu egin behar dugu.

·Aintzatespenaren printzipioa eta balio positibo iraunkorraren kontzientzia

Beti dago potentzia eraikitzailearen faktore edo ikuspegi bat, errealitateari aurre egiteko funtsezko garrantzia duena. Balio positibo iraunkorra dei genezakeena da. Edozein konponbide-prozesu eraikitzeko, daukaguna eta ona dena berariaz estimatu behar da. Gure kasuan, adibidez, gure zerbitzu publikoak, edo hainbeste profesionalak buru-belarri aritu izana edo egiten ari den ahalegina: egunean 9.000 test egiten soilik 200.000 euroko gastua egiten da. Covid 19a bezalako krisi bat gainditzea, hein handi batean, zailtasunen artean aukerak bilatzea eta indartzea da. Positiboaren ezagutza esplizitatzea erresilientziarako oxigeno psikologikoa eta komunitarioa da.

·Erantzukizun eta kontzientzia etiko pertsonalaren printzipioa

Pertsona bakoitzak aukera dezake. Bere ekintzez eta ondorioez erantzuten du. Zentzu etikoz aukeratzeko kontzientzia dugu. Gure erabakiak gara. Errealitate horretaz jabetzeko, erantzukizunaren printzipioa onartu behar da. Covid 19aren ondorio sanitario, ekonomiko eta sozial oso larrien esparruan, printzipio horrek interpelazio pertsonalizatua planteatzea eskatzen du: *zein zati dagokidan niri*. Kontua ez da soilik zer exijitu edo eskatu dezakegun, baita zer eman dezakegun ere, ezinbestekoa den erantzun komunitario baten parte gisa. Galdera hori lehen pertsonan planteatzeak eta erantzun etiko bat bilatzeak erantzukizunaren printzipioa islatzen du.

·Elkartasunaren eta giza duintasunaren kontzientziaren printzipioa

Giza duintasunak pertsona izatearen zentzua adierazten du, eta giza eskubideen oinarria da. Proiekzio lokala eta unibertsala du. Berdintasuna sustatzera bultzatzen du. Krisiek desberdintasunak areagotzeko joera dute. Giza duintasunaren kontzientziak bultzatzen du krisi sanitario, ekonomiko eta sozial honetatik gizarte-kohesio handiagoarekin ateratzea ahalbidetuko duten baldintzak sustatzera. Horrela, elkartasun-printzipioa adieraz daiteke. Berdintasuna eta behartsuenen aldeko lana toki-eremuan eta eremu unibertsalean. Pandemiaren ondorioek eragin zuzenagoa dute gizartean ahulenak diren sektoreetan. Gizarte-arrailak eta osasun-desberdintasunak areagotzeko arriskua planteatzen dute. Puntu horretan kokatu behar da lehentasunezko begirada giza duintasunaren ikuspuntutik. Hausnarketa horrek berekin dakar zorrotasunarekiko eta erantzunkidetasunarekiko konpromiso indibiduala eta kolektiboa. Zehazki, munduan bultzatzen diren asmo onenekin eta politika publiko onenekin lotuta dago. Trantsizio sozial-sanitarioei, energetiko-ekologikoei eta teknologiko-digitalei erantzutea. Agenda 2030 bere gain hartzea. Elkartasunaren printzipioa eta giza duintasunaren kontzientzia gaur egun, 2020an, hiru hitzetan adierazten da munduan eta Euskadin: Giza Garapen Iraunkorra. Covid 19aren krisiaren erantzuna ere bada.

3.2. Eusko Jaurlaritzaren erantzun komunitarioaren estrategia formulatzea

Bi hitzek laburbiltzen dute Eusko Jaurlaritzaren erantzun-estrategia komunitarioa, Covid 19ari hurrengo hilabeteetan aurre egiteko: zorrotasuna eta erantzunkidetasuna. Hori oinarri hartuta, estrategia horren formulazio sintetikoa honela adierazten da:

ZORROZTASUN- eta ERANTZUNKIDETASUN-estrategia bat sustatzea, gure erkidegoan birusaren transmisioa baretzeko, iraungi arte: estrategia hori lehentasunezko jarduketako bi ardatz osagarriren bidez hedatzen da: batetik, testak egitea areagotzea eta kutsatzeen eta kontaktuen bilaketa indartzea; eta, bestetik, tinko jarraitzea kutsadurei eusteko edo arintzeko eraginkorrak diren erantzun-neurri komunitarioetan.

Zorroztasun- eta erantzunkidetasun-konpromisoaren pertsonalizazioan sakontzea beste aukerarik ez dago. Pertsona guztien ekarpena behar da, gainerako eragile eta erakundeekin lankidetzan. Talde-lanean. Auzolana da beste behin ere erantzuna, oraingoan inoiz baino arrazoi gehiagorekin. Pertsonatik pertsonara transmititzen den horretan, guztiok izan gaitezke kutsatze-katearen katebegiak. Guztiok izan gaitezke haren ondorioen biktima.

ZORROZTASUNA ETA ERANTZUNKIDETASUNA konfinamendura itzultzea, osasun-kolapsoa, koma ekonomikoa eta gizarte-arrailak areagotzea saihesteko.

ZORROZTASUNA ETA ERANTZUNKIDETASUNA osasun publikoa, hezkuntza, ekonomia, enplegua eta gizarte-kohesioa defendatzeko.

ZORROZTASUNA ETA ERANTZUNKIDETASUNA azken hilabeteetan ondo egin duguna egiten jarraitzeko.

ZORROZTASUNA ETA ERANTZUNKIDETASUNA geure burua zaintzeko eta ingurukoak zaintzeko.

ZORROZTASUNA ETA ERANTZUNKIDETASUNA konponbidea eraikitzean bakoitzari dagokigun erantzukizun-zatia geure gain hartzeko.

Zorroztasuna eta erantzunkidetasuna egungo testuinguru konplexu eta berrri batean, begirada proaktiboa lehenestearen parekoa da. Lehenengo kontua ez da non dagoen arazoa eta nor den erruduna. Bizi dugun egoera gero

eta larriagoa denez, *irtenbidea non dagoen, guztion artean nola eraikitzen dugun eta bakoitzari lehen pertsonan zer ekarpen dagokion planteatzea* da lehenengo kontua.

3.3. Helburuak

Bizi Berri II Plana Eusko Jaurlaritzak pandemiak ekarri duen krisi globalari erantzuteko dituen helburu orokorren barruan kokatzen da. Era berean, erantzun komunitarioaren arloko helburu espezifiko batzuei erantzuten die.

3.3.1. Eusko Jaurlaritzaren estrategiaren helburu nagusiak

·**Babes-helburuak.** Birusaren transmisioa mugatzea, konfinamendura itzultzea, osasun-kolapsoa, koma ekonomikoa eta gizarte-arrailek areagotzea saihestea.

·**Helburu** proaktiboak. Osasun publikoa, hezkuntza eta zerbitzu publikoak indartzea, ekonomia eta enplegua berreskuratzea, gure gizartearen berre-erakuntza emozionala, eta elkertasuna eta gizarte-kohesioa sustatzea.

3.3.2. Bizi Berri II Planaren helburu espezifikoak

·**Aurreikuspena.** Pandemiaren bilakaeraren aurrean birusarekin bizikidetzatza jasagarria izateko aurreikuspenez eta aldeztu aurretik jardutea ahalbidetuko duen jarduera-esparrua finkatzea.

·**Kontzientziazioa.** Gizarte-pedagogia indartzea, emaitzak neurtzearekin eta indartze positiboarekin erantzun komunitarioaren konpromisoa pertsonalizatzeko beharrari dagokionez.

·**Egokitzapena.** Euskal erakundeek pandemiaren bilakaerari eta haren gorabeherari eta ustekabekoei emandako erantzunak arin egokitzeko tresnak izatea.

·**Erresilientzia.** Gure gizarteak emozioak berreskuratzeke eta gizarte, ekonomia eta enplegua berreraikitzeke duen erresilientzia-gaitasuna sustatzen laguntzea.

3.4. Lan-metodologia

Honako hauek dira Bizi Berri II Planaren proiektzio praktikoa txertatzen den lan-metodologia zehazten duten jarraibide orokorrak:

·Plan hori lan-esparru bat da, une bakoitzeko egoera deskribatzeko eta baloratzeko, eta erantzun komunitarioaren barruko neurriak aztertze eta aurreikusteko. LABIrekin (Larrialdiari aurre egiteko bidea, Euskadiko Babes Zibileko Plana) eta haren Aholku Batzordearekin lotzen da.

·2020ko urriaren 2ko bileratik aurrera, LABI bi eremutan egituratuko da: batetik, Lehendakaria buru duen Aholku Batzordea, Euskadiko ordezkari-tza instituzional nagusiek osatua; eta, bestetik, Batzorde Teknikoa, Trantsizio Sozialaren eta Agenda 2030en Idazkaritza Nagusiak koordinatua, zeinaren eginkizuna Aholku Batzordeari laguntza ematea izango baita.

·Batzorde Tekniko hau, hasiera batean, honako hauek osatzen dute: Koldo Cambra, Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaritzako Osasun Programen arduraduna; Enrique Peiró, Osakidetzako Osasun Publikoko eta Pazientearen Segurtasuneko Programen koordinatzailea; Esteban de Manuel, Kronikagune Osasun Zerbitzuen Ikerketa Institutuko zuzendaria; Joseba Bidaurrezaga, Bizkaiko Osasun Publikoaren eta Adikzioen zuzendarioa; eta Iñaki Gutierrez-Ibarluzea, BIOEF Berrikuntza Ikerketa Osasuna Eusko Fundazioaren Antolaketa eta Kudeaketaren Berrikuntzaren zuzendaria. Jonan Fernandez Trantsizio Sozialeko eta Agenda 2030eko idazkari nagusiak koordinatuko du. Batzordeak osaera handitu ahal izango du, eta hamabost egunean behin egingo diren bileretara une bakoitzean egoki edo beharrezkotzat jotzen dituen adituak deitu ahal izango ditu.

·Bizi Berri II Plana eta, zehatzago, Covid 19aren pandemiaren agertokietan emandako erantzun komunitarioaren erreferentzia-panela (1. eranskina) lan-tresna izango dira pandemiaren bilakaera deskribatzeko eta jarraipena egiteko, bai eta erantzun sanitarioetan eta komunitarioetan eragina izan dezaketen neurri eta xedapen berriak prestatzeko ere.

·Hamabost egunean behin, eta beharrezkotzat jotzen den guztietan, Batzorde Teknikoak, Lehendakariaren esku utziko du LABIko presidente gisa, azken 14 egunetako egoeraren balorazio bat, Euskadiren egoera deskribatzeko eta joera zehazteko.

·Txosten honetan, agertoki bakoitza deskribatzeko hasieran ezarritako adierazleen bilakaera baloratuko da, bai eta agertoki bakoitzaren barruan joeraren egoera ere: "goranzko joera», «egonkorra» edo «beheranzkoa». LABIren Batzorde Teknikoak adierazle horiek eta osasun publikoko beste aldagai eta adierazle batzuk baloratu beharko ditu, egoera edo joera bat edo bestea identifikatu dela egiaztatzeko.

·Hamabost egunean behingo balorazio hori, hasiera batean, Euskadi osoaren egoerara proiektatuko da, baina auzo, herri, eskualde, lurralde historiko edo jarduera sektorialeiei eragiten dieten balorazio espezifikokoak eskaini ahal izango ditu, baldin eta geografikoki edo soziodemografikoki mugatutako datuen gehikuntza diferentzialak hala gomendatzen badu.

·Era berean, LABIren Batzorde Teknikoak jarduera-sektore espezifikoei buruzko azterketa-dokumentuak eta jarduera-proposamenak prestatu ahal izango ditu, bai hezkuntza, kultura, kirola, lana edo beste edozein mota-tako arloan.

·Azkenik, LABIren Batzorde Teknikoak Bizi Berri Plana eguneratzeko proposamena prestatuko du lau hilean behin –eta, betiere, pandemiaren bilakaeraren eta haren gorabeheren edo ezustekoen arabera beharrezkotzat jotzen bada. Horrela, hurrengo eguneraketak 2021eko otsailean, ekainean eta urrian prestatuko lirateke.

·Bizi Berri Plana gizartean zabaltzea garrantzitsutzat jo daitekeen neurrietako bat da, zorrotasunaren eta erantzunkidetasunaren pedagogia soziala estrategikoa baita. Trantsizio Sozialeko eta Agenda 2030eko Idazkaritza Nagusiari dagokio Bizi Berri Plana ahalik eta gehien zabaltzea.

1. Eranskina. Covid 19ko pandemiaren
agertokietan emandako erantzun
komunitarioaren Erreferentzia-Panela. Bizi
Berri II Plana

1. Eranskina. Covid 19ko pandemiaren agertokietan emandako erantzun komunitarioaren Erreferentzia-Panela. Bizi Berri II Plana

Agertokiak	1. maila. Tokiko transmisiorik gabe	2. maila. Transmisio Baxua	3. maila. Transmisio Tentsioduna	4. maila. Transmisio Altua	5. maila. Transmisio Oso Altua
Adierazleak Agertoki bakoitzetik	<ul style="list-style-type: none"> Intzidentzia-tasa metatua: 0 kasu/100.000 bizt., tokiko transmisioan R_t indizea eta tasen arrazoia: ez dago tokiko transmisiorik. Azken 14 egunetan ez da sarrearik izan ZIUen. 	<ul style="list-style-type: none"> Intzidentzia-tasa metatua: < 60 kasu/100.000 bizt. R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "beheranzkoa" edo "egonkorra". % 20tik beherako ZIU okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez. 	<ul style="list-style-type: none"> Intzidentzia-tasa metatua: 60-300 kasu/100.00 bizt. R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "beheranzkoa", "egonkorra" edo "goranzkoa". % 20 eta % 35 arteko ZIU okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez. 	<ul style="list-style-type: none"> Intzidentzia-tasa metatua: 300-500 kasu/100.000 bizt. R_t indizea eta tasen arrazoia: joera "egonkorra" edo "goranzkoa". ZIUren % 35 eta % 50 bitarteko okupazioa, ZIUen Kontingentzia Planari dagokionez. 	<ul style="list-style-type: none"> Intzidentzia-tasa metatua: >500 kasu/100.000 bizt. R_t indizea eta tasen arrazoia: "goranzko" joera. % 50etik gorako ZIUen okupazioa, Kontingentzia Planari dagokionez.
Agerraldiaren maila	Ia kasu berririk ez EAEn, baina bai harremana mantentzen dugun herrialdeetan.	<ul style="list-style-type: none"> Kasu-kopuru txikia: gehiengoak ezagutzen dituen transmisio-kateak. Osasun-sistemaren gaitasun nahikoa kasuak ikertzeko eta agerraldiak izateko. 	<ul style="list-style-type: none"> Aldian behingo birusaren transmisio komunitarioa. Osasun-sistemaren gaitasun nahikoa kasuak ikertzeko eta agerraldiak izateko. 	<ul style="list-style-type: none"> Transmisio komunitario altua eta iraunkorra. 	<ul style="list-style-type: none"> Osasun-zerbitzuek gainezka egiteko arriskua.
Neurri orokorrak	Harremana dugun herrialdeekiko egoeraren azterketa, eta birusa berriz ez sartzeko neurriak.	<ul style="list-style-type: none"> Babes-neurri orokorrak, kasuen jarraipen estua. 	<ul style="list-style-type: none"> Kontzentrazioak babesteko eta murrizteko neurri orokorrak. 	<ul style="list-style-type: none"> Babes-neurri indartuak. Jarduerak murriztea eta mugikortasuna mugatzea. 	<ul style="list-style-type: none"> Konfinamendu puntualak edo orokorrak.
Komunikazioa	Gizartearekin komunikazio bizia izateko konpromiso instituzionala, herritarrei zorrotasun- eta erantzunkidetasun-estrategiari behar bezala erantzuten lagunduko dieten informazioa eta mezuak agertoki bakoitzera egokituz. Pandemiaren inpaktuak planteatzen digun prebentzio-testuinguruan jarduera seguru eta osasungarrien sustapen positiboari balioa emango dion komunikazio-politika garatzea.				
Xedapenak agertoki bakoitzean:	<ul style="list-style-type: none"> Distantzia gomendatua. Musukoa gomendatua. Eskueta higienea. 	<ul style="list-style-type: none"> 1,5 m-ko distantzia. Musukoa erabiltzea. Eskuen higienea. Gehienez 20 pertsonako taldeak. 	<ul style="list-style-type: none"> 1,5 m-ko distantzia. Musukoa nahitaez erabili beharra. Eskuen higienea. Gehienez 10 pertsonako taldeak. Interbentzio "kirurgikoak" aztertzea. 	<ul style="list-style-type: none"> 1,5 m-ko distantzia, musukoa nahitaez erabili beharra eta eskuen higienea. Taldekatzeen muga handiagoak aztertzea, bai eta mugikortasun- eta konfinamendu-mugak ere. Screening selektiboan balorazio oinarritzko osasun-eremuetan. 	<ul style="list-style-type: none"> 1,5 m-ko distantzia. Musukoa nahitaez erabili beharra. Eskuen higienea. Gehienez 6 pertsonako taldeak. Mugikortasuneko lurralde-mugen balorazioa. Lurralde-konfinamenduak.

...Gizarte osoarentzat

(Agertoki bakoitzean sartzen diren xedapenak orientagarriak dira, eta egokitu edo aldatu ahal izango dira, dagokion tresna arauemallearen edo gidalerroaren bidez, une bakoitzean gerta daitezkeen faktore eta ezustekoan azterketaren arabera)

Agertokia	1. maila. Tokiko transmisiorik gabe	2. maila. Transmisio Baxua	3. maila. Transmisio Tentsioduna	4. maila. Transmisio Altua	5. maila. Transmisio Oso Altua
Xedapenak Orientagarriak Agertoki bakoitzean:	...Jarduera sektore desberdinetarako (Egoera bakoitzean jarduera-sektore bakoitzerako ezartzen diren xedapenak orientagarriak dira, eta egokitu edo aldatu ahal izango dira. Dagokion tresna arauemallearen edo gidalerroaren bidez, une bakoitzean gerta daitezkeen faktore eta ezustekoaren azterketaren arabera).				
Administrazio publikoa	<ul style="list-style-type: none"> -Lan eta zerbitzu presentzialak, gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lan eta zerbitzu presentzialak, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lan eta zerbitzu presentzialak, mugatutako prebentzio-neurriekin. -Telelana arrisku-kolektiboentzat. -Telelana, eskubide saihesezineko baimena duten langileentzat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lan eta zerbitzu presentzialak, muga eta prebentzio-neurri protokolizatuak. -Telelana arrisku-kolektiboentzat. -Telelana, eskubide saihesezineko baimena duten langileentzat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lan presentzial mugatua, protokoloaren arabera -Telelana arrisku-kolektiboentzat. -Telelana, eskubide saihesezineko baimena duten langileentzat.
Leh. Bigarr. eta FP Hezkuntza	<ul style="list-style-type: none"> -Hezkuntza presentziala, gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloarekin. -Kutsadurak eta kontaktuak isolatzea, mugatutako taldeen arabera. 	<ul style="list-style-type: none"> -Hezkuntza presentziala, derri-gorrezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. -Kutsadurak eta kontaktuak isolatzea, mugatutako taldeen arabera. 	<ul style="list-style-type: none"> -Lan eta zerbitzu presentzialak, mugatutako prebentzio-neurriekin. -Telelana arrisku-kolektiboentzat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Hezkuntza presentziala, muga eta prebentzio-neurri protokolizatuak. -Kutsadurak eta kontaktuak isolatzea, mugatutako taldeen arabera. -Kastetxeak ixtea. 	<ul style="list-style-type: none"> -Hezkuntza erdi-presentziala eta online. -Kutsadurak eta kontaktuak isolatzea, mugatutako taldeen arabera. -Kastetxeak ixtea.
Unibertsitatea	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala eta online jarduera. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera erdi-presentziala, mugatutako online jarduerarekin osatua 	<ul style="list-style-type: none"> -Online jarduera, unibertsitate bakoitzeko indartze-neurrien protokoloaren bidez.
Industria eta eraikuntza	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, mugatutako prebentzio-neurriekin. -Telelana arrisku-kolektiboentzat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Jarduera presentziala, muga eta prebentzio-neurri protokolizatuak. -Telelana arrisku-kolektiboentzat. 	<ul style="list-style-type: none"> -Funtsezko zerbitzuetan izan ezik, aurrez aurreko lana teleanarekin konbinatuta, ahal den guztian. -Telelana arrisku-kolektiboentzat.
Merkataritza eta merkatuak	<ul style="list-style-type: none"> -% 100eko edukiera, gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Edukiera baloratzea, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -% 60ko edukiera, prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -Edukiera baloratzea prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> -% 30eko edukiera, prebentzio-neurrien protokoloarekin. -Behin-behinean, ordu-mugak zonaka.
	<ul style="list-style-type: none"> -Mugarik gabeko okupazioa. -Gomendatutako oinarrizko prebentzio-neurrien protokoloa. 	<ul style="list-style-type: none"> -Edukiera-mugarik gabe eta nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. -Mahaien eta bezeroen arteko distantzia: 1,5 m. -Mahai bakoitzeko gehieneko pertsona kopurua baloratzea. -Ordutegiak baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> -Ez da edukiera mugatzen. Gehienez 60 pertsona barruko aretoetan. -Mahaien eta bezeroen arteko distantzia: 1,5 m. -Gehienez 10 pertsona mahai bakoitzeko. -01: 00etan itxiko da. 	<ul style="list-style-type: none"> -Edukiera-murrizketaren balorazioa -Barneko gehieneko pertsona-murrizketak baloratzea. -1,5 m-ko distantzia duten mahaietan soilik kontsumitzea baloratzea. -Mahaiako pertsona-kopuruaren murrizketa baloratzea. -Itxiera-ordua baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> -% 50eko edukiera. -Gehienez 20 pertsona barruko aretoetan. -Terrazako mahaietan soilik kontsumitzea, 1,5 m-ko distantzian. -Gehienez 6 pertsona mahai bakoitzeko. -22:00etan itxiko da. 06:00etan irekiko da. -Behin-behinean, itxiturak zonaka.

Agertokia	1. maila. Tokiko transmisiorik gabe	2. maila. Transmisio Baxua	3. maila. Transmisio Tentsioduna	4. maila. Transmisio Altua	5. maila. Transmisio Oso Altua
Garraio publikoa	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, nahitaezko prebentzio-neurriei eutsita. ·Irteerako gehieneko ordutegia 01: 30ean. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Edukieren murrizketa baloratzea, nahitaezko prebentzio-neurriei eutsiz. ·Irteerako gehieneko ordutegiaren aldaketa baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 50eko edukiera, nahitaezko prebentzio-neurriei eutsita. ·Irteerako gehieneko ordutegia 00: 00etan
Museoak-kultura ekitaldiak	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Edukiera eta gehieneko pertsona-taldeak baloratzea, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. ·Barneko eta kanpoko gehieneko pertsona-kopurua handitzearen balorazioa, bai eta eserita eta zutik dagoen jendearena ere. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 60ko edukiera. ·Gehienez 10 pertsonako taldeak. ·Gehienez 600 pertsona barruan eta 1.000 kanpoan. ·Jendea eserita. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Edukiera-murrizketaren eta talde bakoitzeko gehieneko pertsona-kopurua baloratzea. ·Barneko eta kanpoko pertsonen gehieneko gaitasunaren murrizketa baloratzea. ·Jendea eserita. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 40ko edukiera. ·Gehienez 6 pertsonako taldeak. ·Gehienez 400 pertsona barruan eta 600 kanpoan. ·Jendea eserita. ·Behin-behinean, ekitaldiak aldi baterako deuseztatzea, eremuka.
Erijio-ekitaldiak	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera kultu-lekuetan, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. ·Beilatokiak eta ehorzketak: gehienez 70 pertsona. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Edukiera baloratzea, nahitaezko trantsizio prebentzio-neurrien protokoloarekin. ·Beilatokietan eta ehorzketetan pertsonen gehieneko muga handitzea baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·% 75eko edukiera kultu-lekuetan. ·Belategiak eta ehorzketak: gehienez ere 30 pertsona. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Kultu-aretoetako edukiera murriztearen balorazioa. ·Beilatokietan eta ehorzketetan pertsonen gehieneko muga murriztea baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·%40ko edukiera kultu-lekuetan. ·Belategiak eta ehorzketak: gehienez ere 10 pertsona. ·Behin-behinean, ekitaldiak aldi baterako deuseztatzea, eremuka.
Kirola	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Aire zabaleko pertsona-taldeak handitzea baloratzea. ·Gune itxietako edukiera baloratzea, bai eta aire zabaleko lehiaketa eta ekitaldietakoa ere. ·Nolanahi ere, nahitaezko oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloa mantentzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Aire zabalean, 10 pertsonako taldeak. ·Espazio itxietan, % 60ko edukiera. ·Aire zabaleko lehiaketa eta ekitaldietan, % 60ko edukiera eta gehienez 1.000 pertsona. ·Eserita dagoen eta aurrez esleitutako eserlekua duen publikoa. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Aire zabaleko pertsona-taldeen murriztea baloratzea. ·Espazio itxietako edukiera murriztea baloratzea. ·Aire zabaleko lehiaketa eta ekitaldietan edukiera murriztea baloratzea, bai eta eserita eta aurrez esleitutako eserlekua duten pertsona kopurua ere. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Aire zabalean, 6 pertsonako taldeak. ·Espazio itxiak: % 40ko edukiera. ·Aire zabaleko lehiaketa eta ekitaldietan, % 40ko edukiera, gehienez 600 pertsonarekin. ·Kirol-ekitaldien balizko etendura baloratzea. ·Behin-behinean, kirol-jarduerak aldi baterako deuseztatzea, eremuka.

Agertokia	1. maila. Tokiko transmisiorik gabe	2. maila. Transmisio Baxua	3. maila. Transmisio Tentsioduna	4. maila. Transmisio Altua	5. maila. Transmisio Oso Altua
Aisialdia	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Ordu- eta edukiera-muga duten gaueko asiako establezimenduen irekierak baloratzea. ·Jolas-establezimenduetan edukiera handitzea baloratzea. ·Ordu-tegi eta edukiera mugatuko gazte-lonja eta -lokaletan jarduera irekitzea baloratzea. ·Zezen-jardueren edukiera handitzea baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Gaueko aisialdiko establezimenduetan. ·% 60ko edukiera jolas-establezimenduetan. ·Gazteen lokaletan eta lonjatan jarduera debekatzeko. ·Zezen-jarduera: % 60ko edukiera eta gehienez 1.000 pertsonakoa, aurrez esleitutako besaulkiekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Gaueko aisialdiko establezimenduetan. ·Jolas-establezimenduetako edukiera murriztea baloratzea. ·Gazteen lokaletan eta lonjatan jarduera debekatzeko. ·Zezen-jardueraren edukiera eta gehienezko pertsona-kopurua murriztea baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Gaueko aisialdiko establezimenduetan. ·% 40ko edukiera jolas-establezimenduetan. ·Gazteen lokaletan eta lonjatan jarduera debekatzeko. ·Zezen-jarduera: % 35eko edukiera eta 600 pertsonako gehienezko edukiera, aurrez esleitutako besaulkiekin. ·Behin-behinean, aisialdiko jarduerak aldi baterako deuseztatzea, eremuka.
Turismoa	<ul style="list-style-type: none"> ·% 100eko edukiera, gomendatutako oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloarekin. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Turismo aktiboa eta naturako turismoan murrizketarik gabe ahalbidetzeko balorazioa. ·Gidaria duten jardueretarako taldeetan baimendutako pertsona-kopurua handitzeko balorazioa. ·Jolas zentro turistikoetan edukiera eta maximoak handitzea baloratzea. ·Nolanahi ere, nahitaezko oinarritzko prebentzio-neurrien protokoloa mantentzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Turismo aktiboa eta naturako turismoan, eremu bakoitzeko xedapenen arabera. ·Gidaria duten jarduerak, gehienez 10 pertsonako taldeetan. ·Jolas-zentro turistikoetan, gehienez % 60ko edukiera eta gehienez 10 pertsonako taldeak. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Turismo aktiboa eta naturako turismoan dauden pertsonen elkarrean murrizketa baloratzea. ·Gidaria duten jardueretan taldeetako pertsona-kopurua murriztea baloratzea. ·Jolas zentro turistikoetan gehienezko taldeen edukiera murriztea baloratzea. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Turismo aktiboa eta naturako turismoan, gehienez 6 pertsonako taldeetan. ·Gidaria duten jarduerak, gehienez 6 pertsonako taldeetan. ·Aisialdi-zentro turistikoetan, gehienez ere % 40ko edukiera eta gehienez 6 pertsonako taldeak. ·Behin-behinean, eremukako turismo-jarduerak aldi baterako balio gabetzeko.

2. Eranskina. Koronabirusaren epidemiaren bigarren olatuari buruzko txostena Euskadin

SARRERA¹

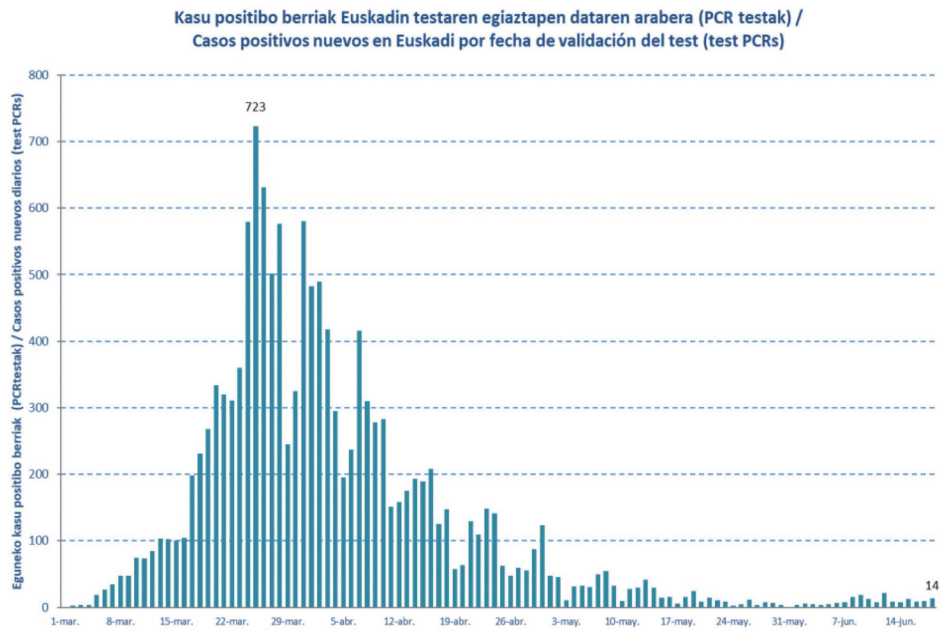
Ekainaren 18an, Lehendakariak 14/2020 DEKRETUA sinatu zuen, deseskala-tzerako Planaren 3. fasea gainditu zela adierazten duena. Ondorioz, eraginik gabe utzi ziren alarma-egoeraren esparruan hartutako neurriak, eta normaltasun berrian 2020ko ekainaren 19ko 00:00etatik aurrera sartzea ezarri zen.

Horrela, Euskadik alarma-egoera gainditzeko eta, Osasun Sailburuaren 2020ko ekainaren 18ko Aginduaren bidez, beharrezko prebentzio-neurriak ezarri ziren COVID-19k eragindako osasun-krisiari aurre egiteko, behin Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren 3. fasea gaindituta. Une horretan, ekainaren 19an, honela laburbil daitezke egoera epidemiologikoa eta haren asistentzia-eragina:

- o 14 positibo (ekainaren 18a):
 - 2 Araban.
 - 11 Bizkaian.
 - 1 Gipuzkoan.
- o R_t 0 '98 koa zen.
- o Zainketa intentsiboetako unitateetan 11 pertsona zeuden, eta 5 sarrera kritikoetan aurreko bi asteetan.

Eta kurba epidemikoa, kasu absolutuen kopuruan, 1. grafikoan ikus daitekeena zen, kasu berriak zifra oso txikietan egonkortu baitziren.

¹ Txosten honetako Euskadiko koronabirusen egoerari buruzko datuak irailaren 27ko 00:00ak arte iristen dira.

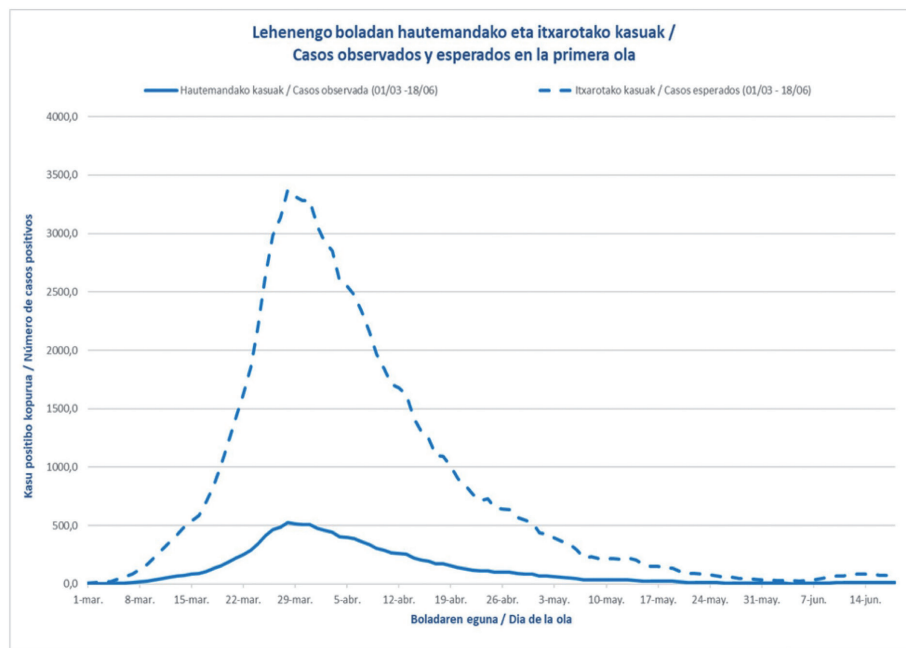

1. grafikoa.- kasu positibo berriak Euskadin, martxoaren 1etik ekainaren 19ra. Geuk egina

Baina, egia esan, grafiko honek Euskadin benetan aurkeztu ziren kasuen izozmendiaren punta baino ez du adierazten.

Seroprebalentziari buruzko inkestaren arabera, biztanleriaren % 4 inguru koronabirusuz kutsatu zen. Ikerketa horren arabera, Euskadin 87.000 pertsona inguru kutsatu ziren koronabirusaz Covid bidezko lehen uhin epidemikoa deritzon.

Inketa horren arabera, benetan gertatu zenari buruzko hurbilketa bat egin daiteke (seroprebalentziaren azterketa), behatutakoaren aldean (diagnostikatua). Diagnostikatu gabeko kasuen banaketa diagnostikatutako kasuen banaketaren antzekoa denez, 2. grafikoan erakusten den bezalako kurba epidemikoa estimatu daiteke.

2. grafikoa.- koronabirus bidezko lehen olatu epidemikoaren zenbatespena Euskadin. Geuk egina

Alarma-egoera amaitzen den unetik aurrera, eta hurrengo 3 asteetan (uztailaren 6ra arte), egunean 3 eta 16 kasu berri diagnostikatu ziren. Epidemiologiaren eta laguntzaren ikuspegitik, egoera oparoa da.

Hala ere, uztailaren 7tik 13ra bitarteko astean, eguneko hogeita hamar kasu diagnostikatu ziren, eta handik egun gutxira ehun baino gehiago zeuden (1. taula); beraz, uztailaren 24tik aurrera, 14 eguneko intzidentzia-tasa metatua 60/100.000 baino handiagoa zen, eta gora egiten jarraitu zuen pixkanaka.

Bizi Berri II Plana

eka. 19	16	uzt. 1	6	abu. 1	199	ira. 1	546
eka. 20	10	uzt. 2	10	abu. 2	156	ira. 2	605
eka. 21	7	uzt. 3	15	abu. 3	165	ira. 3	705
eka. 22	8	uzt. 4	13	abu. 4	241	ira. 4	745
eka. 23	7	uzt. 5	9	abu. 5	338	ira. 5	608
eka. 24	16	uzt. 6	15	abu. 6	428	ira. 6	513
eka. 25	9	uzt. 7	30	abu. 7	390	ira. 7	397
eka. 26	6	uzt. 8	30	abu. 8	342	ira. 8	661
eka. 27	3	uzt. 9	31	abu. 9	353	ira. 9	635
eka. 28	4	uzt. 10	31	abu. 10	265	ira. 10	574
eka. 29	5	uzt. 11	28	abu. 11	363	ira. 11	669
eka. 30	15	uzt. 12	27	abu. 12	569	ira. 12	514
		uzt. 13	27	abu. 13	510	ira. 13	290
		uzt. 14	60	abu. 14	573	ira. 14	287
		uzt. 15	58	abu. 15	610	ira. 15	459
		uzt. 16	68	abu. 16	364	ira. 16	579
		uzt. 17	115	abu. 17	321	ira. 17	519
		uzt. 18	197	abu. 18	510	ira. 18	598
		uzt. 19	114	abu. 19	576	ira. 19	446
		uzt. 20	90	abu. 20	724	ira. 20	387
		uzt. 21	111	abu. 21	592	ira. 21	314
		uzt. 22	138	abu. 22	659	ira. 22	405
		uzt. 23	136	abu. 23	453	ira. 23	518
		uzt. 24	123	abu. 24	477	ira. 24	383
		uzt. 25	166	abu. 25	662	ira. 25	398
		uzt. 26	86	abu. 26	764	ira. 26	479
		uzt. 27	130	abu. 27	764	ira. 27	354
		uzt. 28	123	abu. 28	886		
		uzt. 29	204	abu. 29	673		
		uzt. 30	244	abu. 30	409		
		uzt. 31	200	abu. 31	445		

1. taula.- eguneko PCR kasu positiboak bigarren olatu epidemikoan. Geuk egina

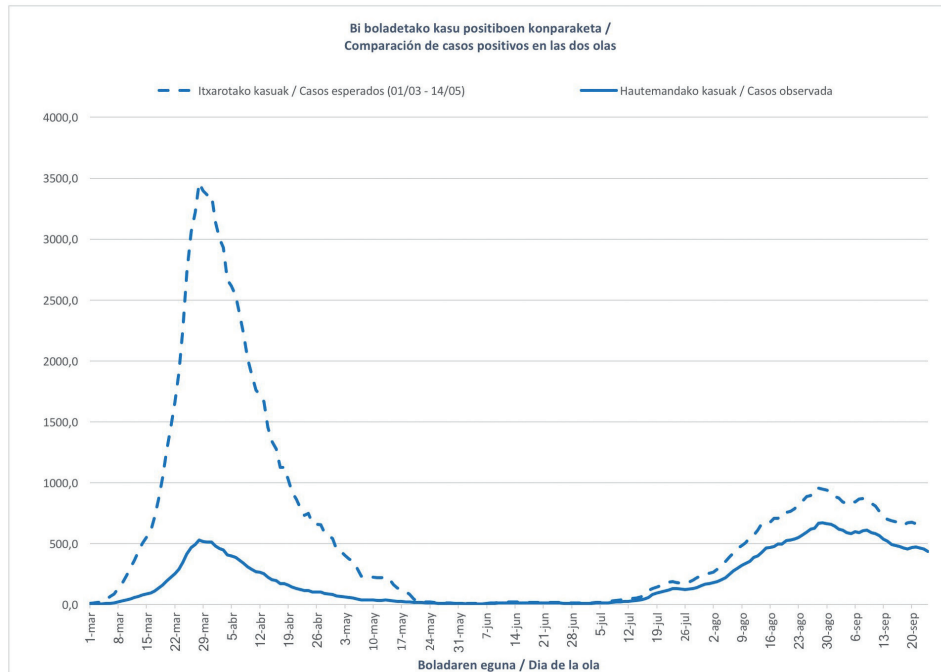
Horrela, Euskadi bigarren uhin epidemiko batean sartu zen, eta uztailaren 7a aldera, lehen uhin epidemikoa ez bezala, honako ezaugarri hauek zituen testuinguru batean:

- o Ondo ezarritako urruntze-neurriak.
- o Maskara erabiltzea (derrigorrezkoa da espazio publikoetan uztailaren 16tik aurrera).
- o Edo, oro har, gizartea gehiago prestatzea uhin epidemiko baten aurrean.

Testuinguru "sozial" horrez gain, osasun-sistemak eta sistema soziosanitarioak epidemiari aurre egin behar diote, otsail-martxoan hautemandako erreakzio-gaitasunaren guztiz bestelako egoera batean. Egoera hori ezin da alderatu diagnostikorako gaitasunari, kasuen eta kontaktuen miaketari eta egoitza-zentroetako prebentzio-neurriei zegokienez.

Testuinguru sozialeko eta prestakuntza sanitario eta soziosanitarioko bi faktore horien ondorioz, bigarren uhin epidemiko horrek oso ezaugarri desberdinak zituen hasierakoarekin alderatuta.

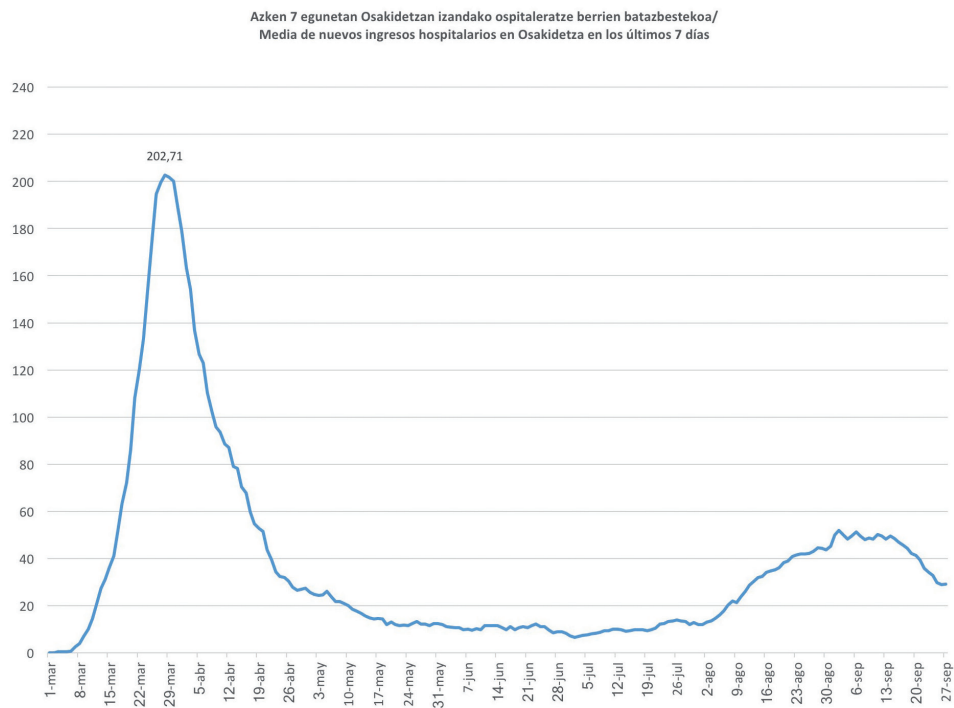
Lehen olatuaren ezaugarria lehergarritasuna izan bazen, oraingo honetan, koronabirusagatiko infekzioaren intzidentzia txikiagoa duten kasuen kopurua motelago igo zen. Egungo errealitatera hurbiltzeko ariketa batean (3. grafikoa), bi uhin epidemikoen arteko aldeak ikus daitezke.

3. grafikoa.- bi olatu epidemikoen konparaziora hurbiltzeko ariketa. Geuk egina

Aditu batzuen ustez, gaur egun kasu errealen % 70etik gora diagnostikatzen ari gara (erreferentzia hori grafikoa hartu da bigarren olatuan espero diren kasuak zenbatesteko), eta, beraz, ezin dugu konparatu Covid 19ak gaur egun duen eragina. Seroprebalentziari buruzko hurrengo inkestak bigarren olatu hori dimentsionatzen lagundu dezake, baina emaitzak lortu bitartean, hipotesi hau onartzen dugu: gutxienez, benetako kasu positiboen % 70 diagnostikatzen da.

Egoera desberdin hori asistentzia-sistemaren gaineko inpaktuan ere adierazten da, 4. grafikoa ondo ikus daitekeen bezala. Inpaktu nabarmen txikiagoa da, eta argi uzten du ezin direla bi une epidemikoak alderatu.

4. grafikoa.- pandemia osoan zehar Osakidetzan plantan izandako sarrera berrien batezbestekoa. Geuk egina

EGUNGO EGOERA

Arestian adierazi bezala, proba diagnostikoen kopurua (9.030, batez beste, egunean, azken astean) eta kasu positiboen eta horien kontaktuen miaketa funtsezkoak izan dira pazienteak pertsona positibo eta positibo asintomatiko ugarri isolatu ahal izateko.

Pertsona horiek antzematea giltzarrietako bat da koronabirusari eusteko. Sintoma asintomatikoak dituzten pertsonen % 75ek sintomak garatuko dituztela uste da, eta, bestalde, nahiz eta nolabaiteko ziurgabetasuna dagoen transmisio auresintomatikoak transmisio globalean duen eraginaren garrantziari buruz, ez dago zalantzarik, emaitzen arabera, horiek detektatzea eta isolatzea oso garrantzitsua dela.

Ildo horretan, gaur egun, Euskadiko positiboen % 50 inguru sintomarik gabeko kontaktu gisa detektatzen ari dira. Diagnostiko-intentsitate horrek eta kasu positiboen ondorengo miaketak, kasu horiek eta haien kontaktuak isolatuta daudenean, Euskadiren egoera beste Autonomia Erkidego edo Estatu batzuetakoarekin alderatuta baloratzeko, kasu kopuruaren edo intzidentzia-tasen konparazio soilak ez du alde batera uzten konparazioaren egokitasunari buruzko zalantza handirik.

2. taulan ikus daitekeenez, EAEk eta Nafarroak dute PCR test-tasarik handiena 100.000 biztanleko, eta alde handiak daude Autonomia Erkidegoen artean. Begi-bistakoa dirudi zenbat eta ahalegin diagnostiko handiagoa egin orduan eta kasu gehiago identifikatzen direla, eta, beraz, PCR gehien egiten duten Autonomia Erkidegoek beste erkidego batzuetan ezkutuan dauden kasuak detektatzen dituztela.

TOTAL PCR _s REALIZADAS HASTA EL 17 DE SEPTIEMBRE DE 2020				
CCAA	TOTAL A 10/09/2020*	TOTAL A 17/09/2020	DEL 11/09 AL 17/09/2020	Incremento porcentual
ANDALUCÍA	771.528	854.988	83.460	10,8%
ARAGÓN	282.894	304.926	22.032	7,8%
ASTURIAS, PRINCIPADO DE	250.739	271.089	20.350	8,1%
BALEARNS, ILLES	275.336	296.162	20.826	7,6%
CANARIAS	279.710	300.653	20.943	7,5%
CANTABRIA	145.538	156.604	11.066	7,6%
CASTILLA Y LEÓN	449.646	493.155	43.509	9,7%
CASTILLA-LA MANCHA	269.493	295.817	26.324	9,8%
CATALUÑA	1.411.858	1.496.083	84.225	6,0%
COMUNIDAD VALENCIANA	696.482	753.387	56.905	8,2%
EXTREMADURA	137.839	155.906	18.067	13,1%
GALICIA	398.243	429.747	31.504	7,9%
MADRID, COMUNIDAD DE	1.393.286	1.533.078	139.792	10,0%
MURCIA, REGIÓN DE	178.419	201.016	22.597	12,7%
NAVARRA, COM. FORAL DE	202.052	221.149	19.097	9,5%
PAÍS VASCO	653.650	708.017	54.367	8,3%
RIOJA, LA	90.079	97.538	7.459	8,3%
CEUTA	5.101	5.514	413	8,1%
MELILLA	7.507	7.893	386	5,1%
ESPAÑA	7.899.400	8.582.722	683.322	8,7%

* Actualizadas cifras publicadas hasta 10 de septiembre por consolidación de registros

2. taula.- autonomia-erkidegoek irailaren 17ra arte egindako PCRak. Iturria: Osasun Ministerioa

Egindako PCR positiboen ehunekoa pandemiaren egoera baloratzeko erabiltzen ari den adierazlea da. OMEk % 5etik beherako ehunekoa sustatzen du,

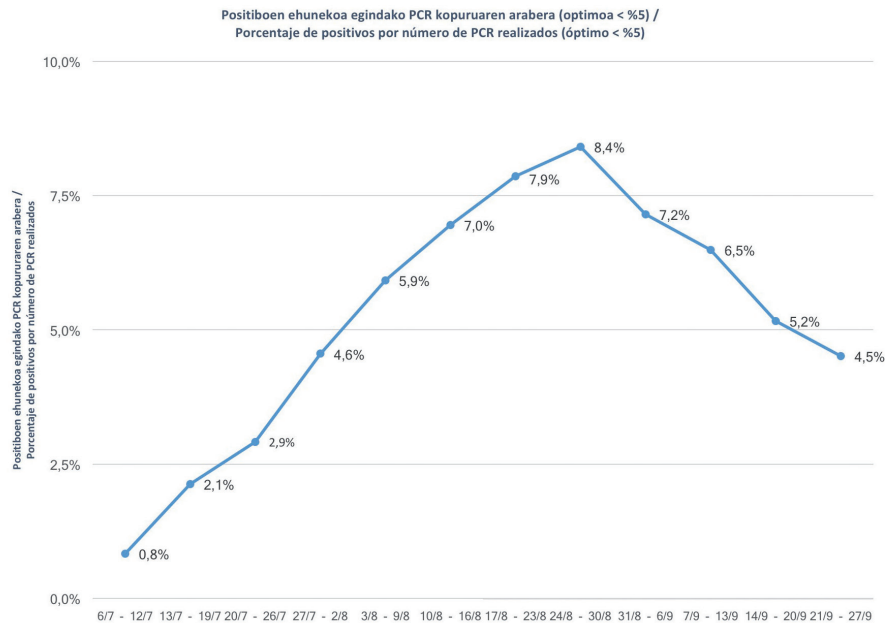
eta ECDCK % 3tik beherako ehunekoa mantentzen du estandar gisa egonkortze epidemiologikoko egoera adierazten duen parametro gisa. Euskadin, ehuneko horren azken asteetako bilakaera hazi egin zen uztailaren lehen astetik aurrera, eta maximoa abuztuaren 29ra iritsi zen. Orduan, PCR positiboan % 9,30era iritsi zen, eta, ondoren, jaitsierari ekin eta % 5etik behera kokatu zen. OMEren estandarren barruan, baina oraindik ere Europa mailan nahi baino gehiago.

uzt. 7	% 0,60	abu. 1	% 6,60	ira. 1	% 6,10
uzt. 8	% 0,70	abu. 2	% 6,30	ira. 2	% 6,60
uzt. 9	% 0,90	abu. 3	% 3,80	ira. 3	% 7,20
uzt. 10	% 0,90	abu. 4	% 4,50	ira. 4	% 7,60
uzt. 11	% 0,90	abu. 5	% 6,00	ira. 5	% 8,40
uzt. 12	% 1,40	abu. 6	% 7,20	ira. 6	% 8,30
uzt. 13	% 1,40	abu. 7	% 6,90	ira. 7	% 5,80
uzt. 14	% 1,60	abu. 8	% 5,20	ira. 8	% 6,70
uzt. 15	% 1,30	abu. 9	% 7,60	ira. 9	% 7,60
uzt. 16	% 1,20	abu. 10	% 5,00	ira. 10	% 6,40
uzt. 17	% 2,30	abu. 11	% 5,00	ira. 11	% 6,70
uzt. 18	% 3,40	abu. 12	% 8,60	ira. 12	% 6,70
uzt. 19	% 3,20	abu. 13	% 7,70	ira. 13	% 4,80
uzt. 20	% 2,40	abu. 14	% 7,00	ira. 14	% 4,30
uzt. 21	% 2,30	abu. 15	% 7,90	ira. 15	% 4,70
uzt. 22	% 2,70	abu. 16	% 7,40	ira. 16	% 5,20
uzt. 23	% 3,10	abu. 17	% 5,70	ira. 17	% 5,70
uzt. 24	% 2,90	abu. 18	% 6,40	ira. 18	% 6,00
uzt. 25	% 3,80	abu. 19	% 8,20	ira. 19	% 4,80
uzt. 26	% 3,40	abu. 20	% 7,90	ira. 20	% 5,30
uzt. 27	% 3,10	abu. 21	% 8,60	ira. 21	% 3,70
uzt. 28	% 2,50	abu. 22	% 8,90	ira. 22	% 4,10
uzt. 29	% 4,70	abu. 23	% 9,60	ira. 23	% 4,80
uzt. 30	% 4,90	abu. 24	% 8,40	ira. 24	% 4,20
uzt. 31	% 5,20	abu. 25	% 7,90	ira. 25	% 4,30

		abu. 26	% 8,70	ira. 26	% 4,90
		abu. 27	% 8,30	ira. 27	% 5,80
		abu. 28	% 8,90		
		abu. 29	% 9,30		
		abu. 30	% 6,90		
		abu. 31	% 6,20		

3. taula.- PCR positiboen ehunekoaren bilakaera Euskadin. Geuk egina

5. grafikoak argi eta garbi erakusten du bigarren olatu hori osatzen duten asteetan PCR positiboen ehunekoak izan duen aldaketa, eta gorenko mailara iritsi da Euskadin abuztu amaieran kasu gehien diagnostikatu ziren egunetan.

5. grafikoak.- PCR positiboen ehunekoaren asteko bilakaera. Geuk egina

Nolanahi ere, aipatutako kautela-neurriak kontuan hartu gabe, konparazioak egiteko orduan, 3. taulan ikus daiteke Euskadi batezbesteko posizioan dagoela 7 eta 14 eguneko 100.000 biztanleko metatutako intzidentzia-tasetan. Informazio hori Autonomia Erkidego bakoitzaren ahalegin diagnostikoarekin erlatibizatuko balitz, segur aski Euskadiren posizio erlatiboa itxuraz ranking epidemiologiko honetan duena baino askoz hobea izango litzateke.

CCAA	Casos totales*	Casos diagnosticados el día previo	Casos diagnosticados en los últimos 14 días		Casos diagnosticados en los últimos 7 días	
			Nº	IA**	Nº	IA**
Andalucía	59.873	268	13.567	161,24	6.230	74,04
Aragón	35.849	388	4.881	369,97	2.406	182,37
Asturias	5.268	64	1.225	119,77	645	63,06
Baleares	13.619	15	1.957	170,25	752	65,42
Canarias	13.243	151	2.359	109,55	1.209	56,14
Cantabria	6.700	25	917	157,81	385	66,26
Castilla La Mancha	41.527	29	8.200	403,37	3.087	151,85
Castilla y León	46.459	36	9.221	384,28	4.138	172,45
Cataluña	138.652	89	13.156	171,41	5.930	77,26
Ceuta	569	5	155	182,83	95	112,06
C. Valenciana	39.171	4	5.060	101,12	1.866	37,29
Extremadura	10.357	99	3.082	288,66	1.363	127,66
Galicia	21.017	97	3.066	113,58	1.470	54,45
Madrid	227.158	451	51.650	775,13	20.457	307,01
Melilla	953	31	313	361,90	210	242,81
Murcia	18.273	10	5.847	391,39	2.308	154,50
Navarra	17.575	258	4.470	683,26	2.463	376,48
País Vasco	43.668	338	5.943	269,18	2.755	124,79
La Rioja	8.335	67	1.422	448,87	592	186,87
ESPAÑA	748.266	2.425	136.491	290,24	58.361	124,10

* Maiatzaren 10era arteko PCRak eta PCRak eta IgMk (soilik sintomatologia bateragarria bada) berretsitako kasu totalak, maiatzaren 11tik aurrerako zaintza-estrategia berriaren arabera.

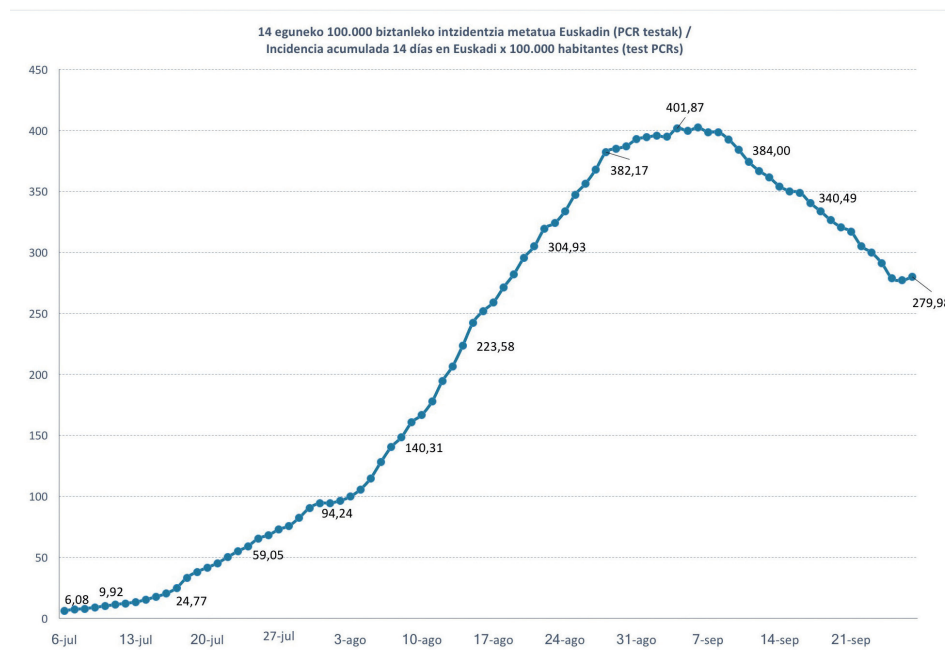
** Intzidentzia metatua (diagnostikatutako kasuak/100.000 biztanle)

4. Taula- Autonomia Erkidego bakoitzean metatutako intzidentzia-tasak (7 eta 14 egun). Iturria: Osasun Ministerioa

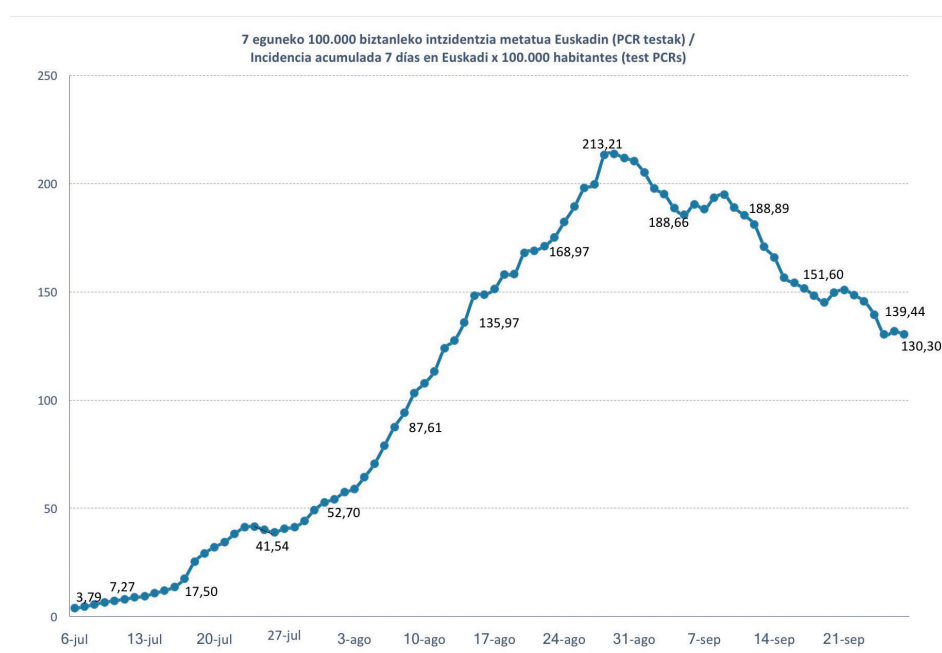
Bi intzidentzia-tasen joera positiboa da, irailaren 4an 14 eguneko intzidentzia-tasa metatua 401,87 gehieneko tasan ikusten baita, eta une horretatik aurrera tasa beheranzko joerari eusten diolako bereizten da (6. grafikoa).

Aurreikuspenetan zuhurtzia eskatzen duen alderdi bat azken egunetako intzidentzia metatuan behatutako tasetan islatzen da. Badirudi geldialdi diskretu bat dagoela, agian puntuala, baina pentsarazten du intzidentzia-tasen jaitsieraren bilakaera igoera baino motelagoa izan daitekeela.

Analisi bera egin daiteke 7 eguneko intzidentzia-tasa metatuaren kasuan (6. grafikoa). Epe laburreko aldaketekiko sentikorragoa izanik, beheranzko joera du, norabide horretan ere.

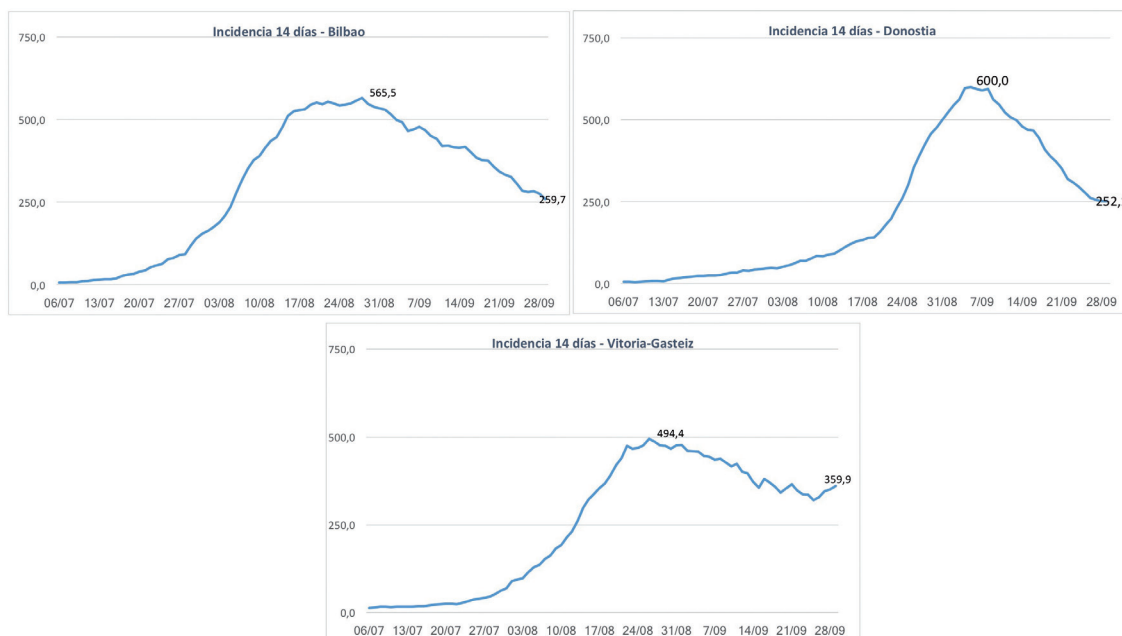
6. grafikoa - Bigarren olatu epidemikoan 14 egunetan metatutako intzidentzia-tasaren bilakiera. Geuk egina

7. grafikoa - Bigarren olatu epidemikoan pilatutako intzidentzia-tasaren bilakaera 7 egunetan. Geuk egina

Bigarren olatu horren bilakaeraren adierazgarri gisa, Euskadiko hiru hiri-buruetako intzidentzia-tasaren bilakaera aurkezten da. Gune populatuena dira, eta, beraz, konplexuenak. Hiru kasuetan, 14 egun oso hurbileko edo 500/100.000 gorako intzidentzia-tasa metatuak izan dituzte, eta Donostia 600/100.000 biztanlera iritsi da.

Udalerrri bakoitzeko 14 eguneko egungo intzidentzia-tasa metatua 1. eranskinean erantsi da.

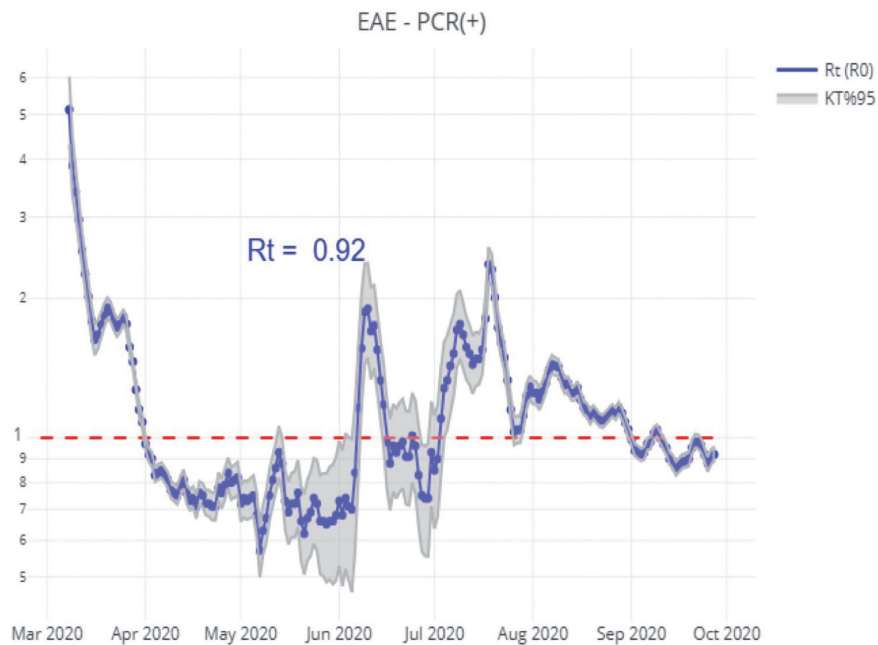

8. grafikoa - 14 eguneko intzidentzia-tasa metatuaren bilakaera hiru hiriburuetan, bigarren epidemia-olatuan. Geuk egina

R_t ; OINARRIZKO UGALKETA-KOPURUA

Pandemiaren bilakaeran interesgarria den beste parametro bat R_t oinarrizko ugalketa-kopurua da. Estatistika honetan behatutako joera beheranzkoa da duela hilabete eta erdi ingurutik. Gaur egun, 0,92ko balioa du (0,89-0,96), eta horrek islatzen du, nolabait, bigarren epidemia-olatu hori kontrolpean dagoela.

Parametro hori interpretatzea oso zaila da Euskadin positiboen zifra oso baxuak agertzen zirenean, eta orain interes handiagoa du kasu kopuruan izandako aldaketa erlatibo txikiagoetatik eratorritako R_t ren egonkortasunarekiko, zeina islatzen baita neurketa zentralera askoz ere doituagoa dagoen konfiantza-tarte batean.

9. grafikoa- R_t bilakaera pandemian. Geuk egina

Ikus daitekeenez, R_t 1etik behera mantentzen da praktikan, eta modu egonkorrean irailaren 11tik, murrizteko joera diskretuarekin. Hau da, 18. grafikoan ere ikus daitekeen kasu-kopuruaren gutxitze geldoaren isla.

EPIDEMIAREN GARAPENEAN ERAGIN POTENTZIALA DUTEN EGOERAK ETA GORABEHERAK

Atal honetan hiru agertoki nabarmentzen dira, arrazoi batengatik edo besteagatik pandemiaren bilakaeran garrantzitsutzat jo direnak:

- o Mugikortasun handiko langileen (sasoikako langileen) arteko jarduerak, agerraldiak eta screening-ekintzak erabiltzea.
- o Ikasturtearen hasiera.

MAHATS-BILKETAKO SASOIKAKO LANGILEAK

Aipatu behar da aurreko hilabeteetan Euskadira hainbat produktu biltzera etortzen ziren pertsonak PCRrekin screeninga egiten ari zirela, baina Euskadira lekualdatzen ziren mugikortasun handiko pertsonen bolumenagatik erroka handiena mahats-bilketa zen.

Irailaren 7an mahats-bilketan hasten ziren langileei screeningak egiten hasi zirenetik, 2.120 proba diagnostiko egin dira, eta 32 kasu positibo izan dira (% 1,5). Kasu horien eta haien kontaktuen isolamenduak berekin ekarri du hotelak isolamendu-leku gisa erabiltzea, eta, oro har, oraingoz ez da gorabehera handiagorik gertatu; hala ere, eskualde horretan 14 eguneko intzidentzia-tasek portaera desberdina izan dute Euskadin. Dena den, antzeko patroia ikusi da mahats-bilketaren efektuarekin loturarik ez duten beste herri batzuetan, eta, beraz, ezin da ondorioztatu eskualde txiki bateko screeningaren ondoriozko kasuen hazkundeak berak dakarrenaz bestelako ondoriozkoak.

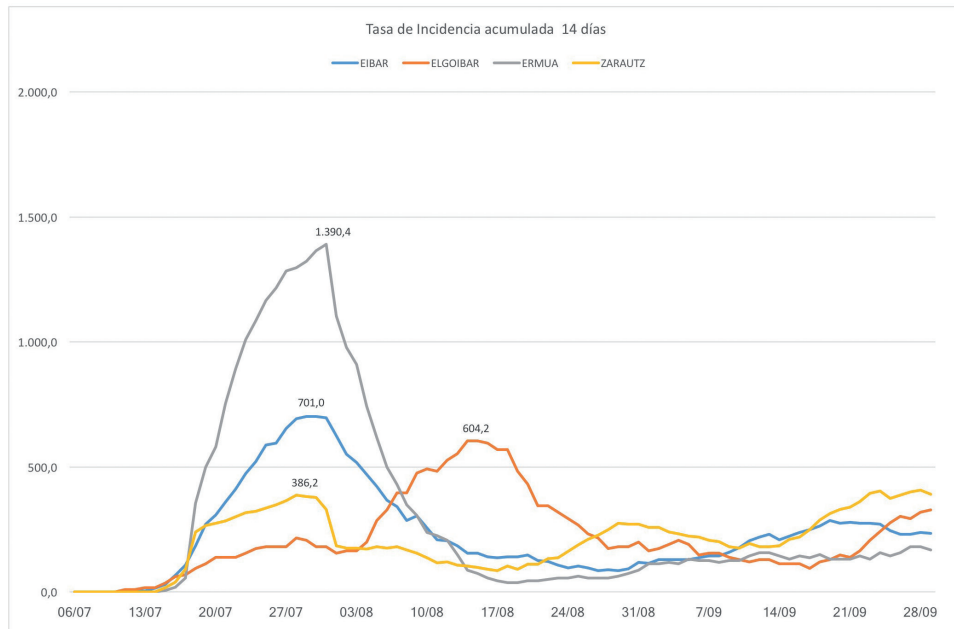
AGERRALDIAK ETA SCREENING EKINTZAK

Uztaileko lehen astetik aurrera ikusitako kasuen gorakada, askotan, gizarte-gertakarien eta gaueko aisiarekin lotutako alderdien inguruan antzemandako agerraldiekin lotu zen, eta, bereziki, "jairik ez" egunekin. Agerraldi horiek detektatzeko eta haien jatorria identifikatzeko, hainbat esku-hartze

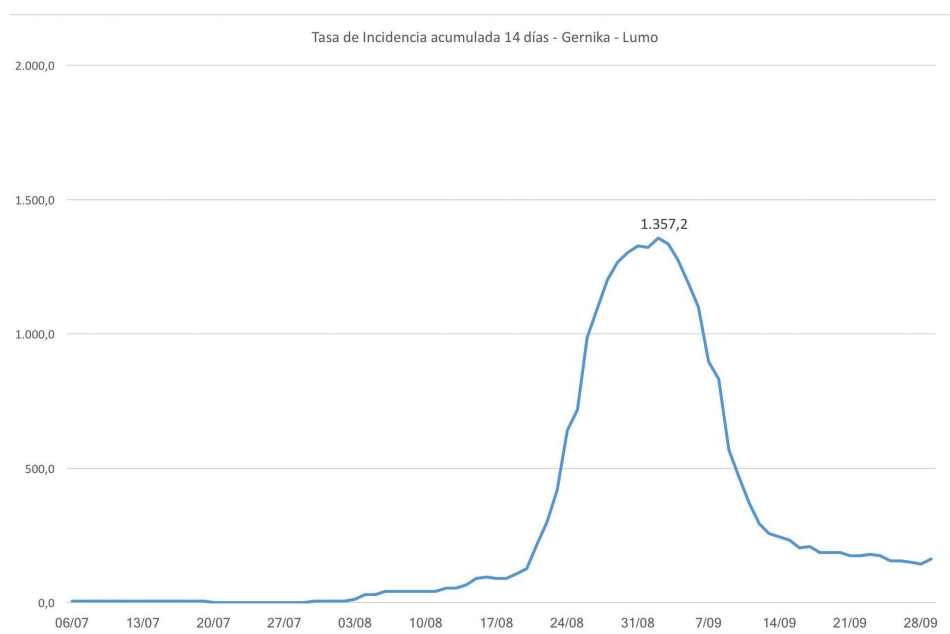
egin dira PCR bidezko screeningarekin, kasu berriak identifikatzeko, kontaktuak aztertzeke eta koronabirusa duten pertsonak azkar isolatzeko, birusa zabal ez dadin.

Esku-hartze horiek eraginkorrak izan dira EAEko udalerrri askotan birusaren transmisioa "eteteke", bigarren epidemia-olatu honetan Euskadin beharrezkoa izan ez den konfinamendua bezalako ekintza murriztaileagoak saihestuz. Ordiziako lehen screeningaren ondoren beste asko etorri ziren emaitza ikusgarriekin, bai agerraldiaren malkartsuagatik, bai lortutako euste azkaragatik.

Ermua-Zarautz ardatzean behatutako egoera eta, azkenaldian, Gernikakoa esku-hartze mota horren paradigmaticoak dira.

10. grafikoa.- 14 eguneko intzidentzia-tasa metatuen bilakaera Ermua-Zarautz ardatzean biztanle gehien dituzten udalerrietan. Geuk egina

11. grafikoa.- 14 eguneko intzidentzia-tasa metatuen bilakaera Gernika-Lumo. Geuk egina

IKASTURTEAREN HASIERA

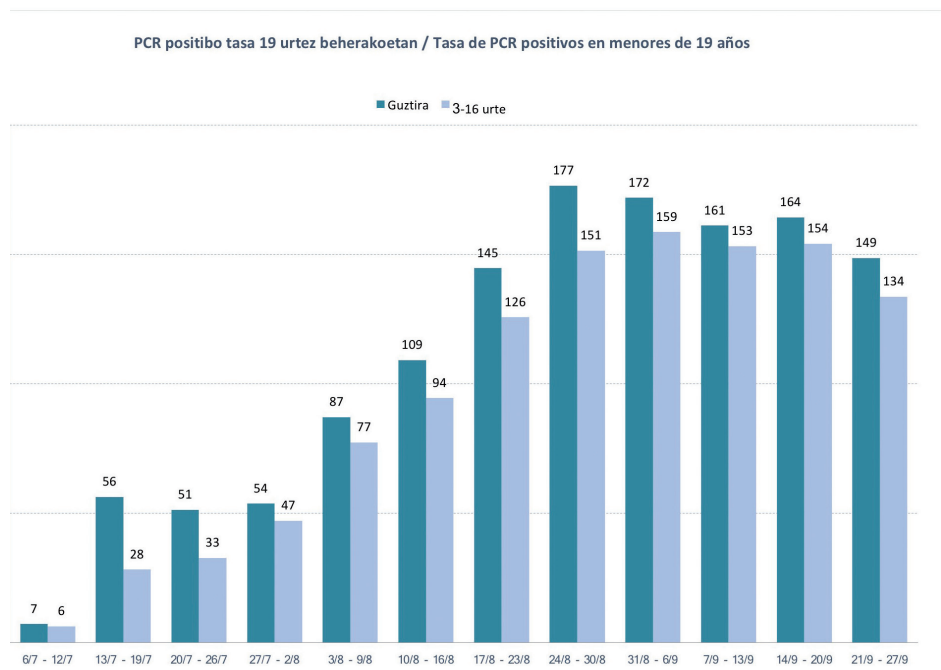
Irailaren 7tik 27ra, Euskadin 710 eskola-ume positibo diagnostikatu dira PCRgatik:

- 102 Araban.
- 228 Gipuzkoan.
- 380 Bizkaian.

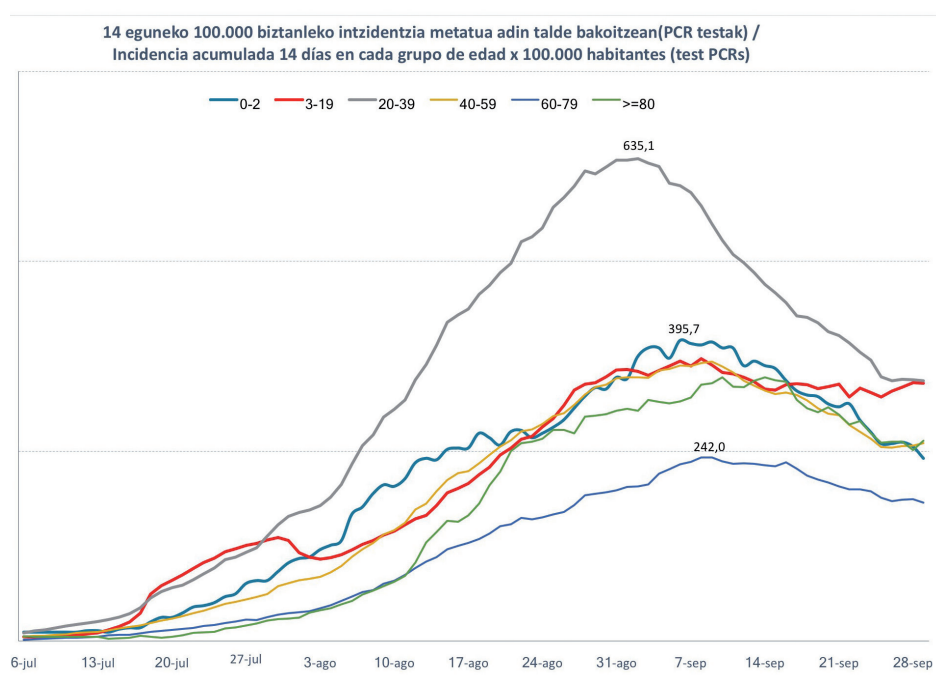
Positibo horien ondorioz, eta miaketa-sarearen erabakiak hartzearen ondorioz, 6.683 ikasle isolatu dira guztira.

Hezkuntza Sailaren arabera, eragin hori 132 ikastetxetako 162 ikasgelatan banatzen da (guztizkoaren % 1,04).

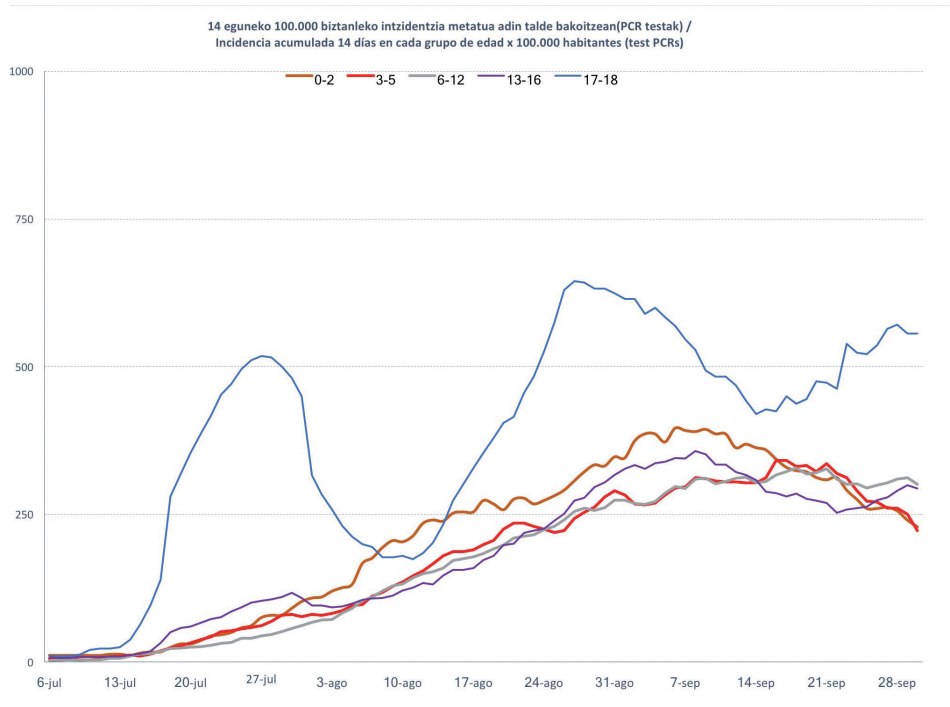
19 urtetik beherakoen PCR positiboen tasak ikasturteak epidemiaren bilakaeran izan duen eraginaren zeharkako hurbilketa eskaintzen du. 12-14 grafikoetan ikus daitekeen bezala, tasa horiek maximo bat erakusten dute abuztuaren amaieran, eta, ondoren, beherakada motel bat hasten da, biztanleria orokorrean gertatzen den bezala. Hala ere, gainerako adin-taldeetan ez bezala, geldialdi motelagoa ikusten da 3 eta 19 urte bitarteko adin-taldean. Adin-talde horretako tasak zehatz-mehatz aztertuz gero, ikus daiteke eragin hori 6 eta 16 urte bitarteko adin-taldean izandako joera egonkorragatik eta 17-18 urteko adin-taldean izandako goranzko joeragatik gertatu dela (14. grafikoa). Hori dela eta, tentuz ibili behar da, eta, emaitzek positiboak diruditen arren, batez ere 17 urtetik beherakoen artean, oraindik goiz da eskola-hasieraren eragina egiaztatzeko.

12. grafikoa.- 19 urtetik beherakoen intzidentzia-tasen bilakaera bigarren olatu epidemikoan. Geuk egina

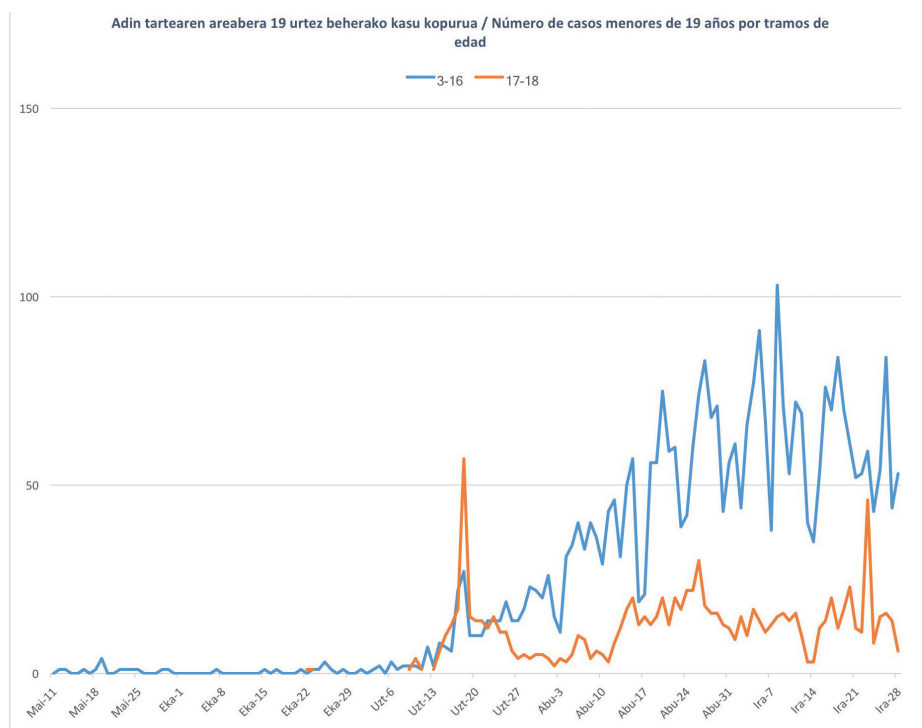
13. grafikoa.- 14 eguneko/100.000 eguneko intzidentzia-tasa metatuen bilakaera, adin-taldean arabera, bigarren epidemia-olatuan. Geuk egina

14. grafikoa.- 14 eguneko/100.000 eguneko intzidentzia-tasa metatuen bilakaera, adin-taldean arabera (19 urtetik beherakoak), bigarren epidemia-olatuan. Geuk egina

Hurrengo grafikoan, 17 eta 18 urte bitarteko gazteen artean positibo kopuruan hautemandako intzidentzian bi egoera konplikatu, bi gailur, islatzen dira.

Lehenengoa Ermua-Zarautz ardatzean selektibitatea egitearekin lotutako kasuen gorakadarekin lotuta dago. Bigarren kasuan, ikastetxe handiago baten ikusitako agerraldiarekiko lotura ezarri behar da, unibertsitate-ikasturtea berriz hasteko gizarte-bilkura bati eta ikasturtea berriz hasteko antzeko ekitaldiei dagokienez.

15. grafikoa.- 14 eguneko/100.000 intzidentzia-tasa metatuen bilakaera, adin-taldean arabera, bigarren epidemia-olatuan. Geuk egina

EUROPAREKIKO KONPARAZIOA

Euskadin epidemiak EBko beste herrialde batzuekin alderatuta duen egoera alderatzeko, Ministerioak emandakoa hartu da erreferentziatzat.

	Casos confirmados	Nuevos diarios	Incremento diario	Incidencia Acumulada 100.000 hab. 14 días	Fallecidos	Nuevos diarios	Letalidad
Rusia	1.128.836	6.595	0,59%	53,3	19.948	149	1,8%
España	716.481	4.122		282,3	31.232		4,4%
Francia	497.237	16.096	3,35%	199,8	31.511	52	6,3%
Reino Unido	416.363	6.634	1,62%	76,8	41.902	40	10,1%
Turquia	308.069	1.767	0,58%	26,4	7.711	72	2,5%
Italia	304.323	1.786	0,59%	32,4	35.781	23	11,8%
Alemania	280.223	2.153	0,77%	26,2	9.443	15	3,4%
Ucrania	188.106	3.372	1,83%	93,7	3.757	52	2,0%
Rumanía	116.415	1.767	1,54%	78,4	4.550	47	3,9%
Bélgica	106.793	1.661	1,58%	134,0	9.959	4	9,3%
Países Bajos	100.493	2.351	2,40%	127,6	6.287	5	6,3%
Suecia	89.756	320	0,36%	34,8	5.876	6	6,5%
Polonia	81.673	974	1,21%	24,3	2.344	28	2,9%
Bielorrusia	76.357	253	0,33%	29,2	796	5	1,0%
Portugal	71.156	691	0,98%	81,2	1.931	3	2,7%
Suiza	50.984	436	0,86%	63	1.772	0	3,5%
Austria	40.558	661	1,66%	100,4	777	6	1,9%
Irlanda	33.675	231	0,69%	67,6	1.794	2	5,3%

5. taula.- Europako herrialdeen arteko intzidentzia-tasa metatuen konparazioa. Iturria: Osasun Ministerioa, 245. eguneratzea

Begi-bistakoa da intzidentzia-tasaren arabera, gure egoera estatuko batez-bestekoaren azpitik dagoen arren, Euskadi, gaur egun, Europako gainerako herrialdeetako baino egoera epidemiko okerragoan dagoela.

Beste kontu bat da intzidentzia-tasen egungo bilakaeran hautemandako joera; izan ere, Europako herrialde asko goranzko fasean daude, eta Euskadi, esan bezala, beheranzko fasean dago.

ECDCk egiten dituen bi intzidentzia-mapek egoera hori islatzen dute.

Figure 3. EU/EEA and the UK: 14-day COVID-19 case notification rate at subnational level, weeks 36-37 2020

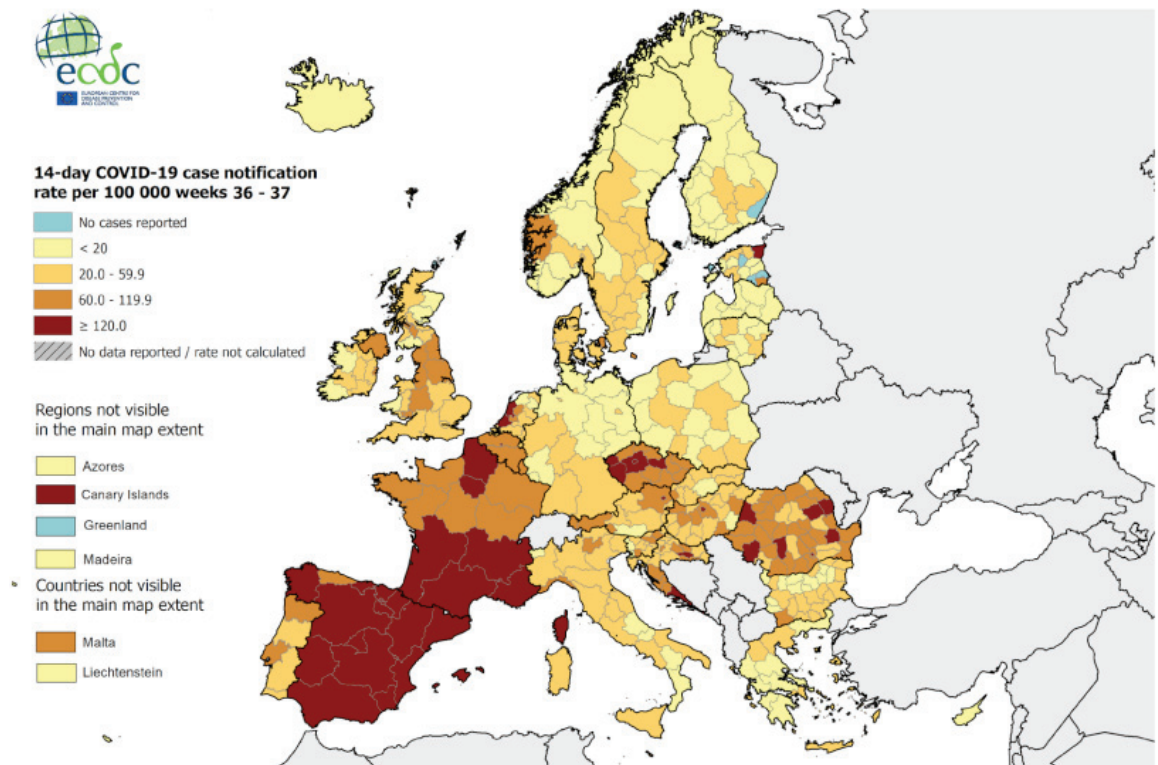
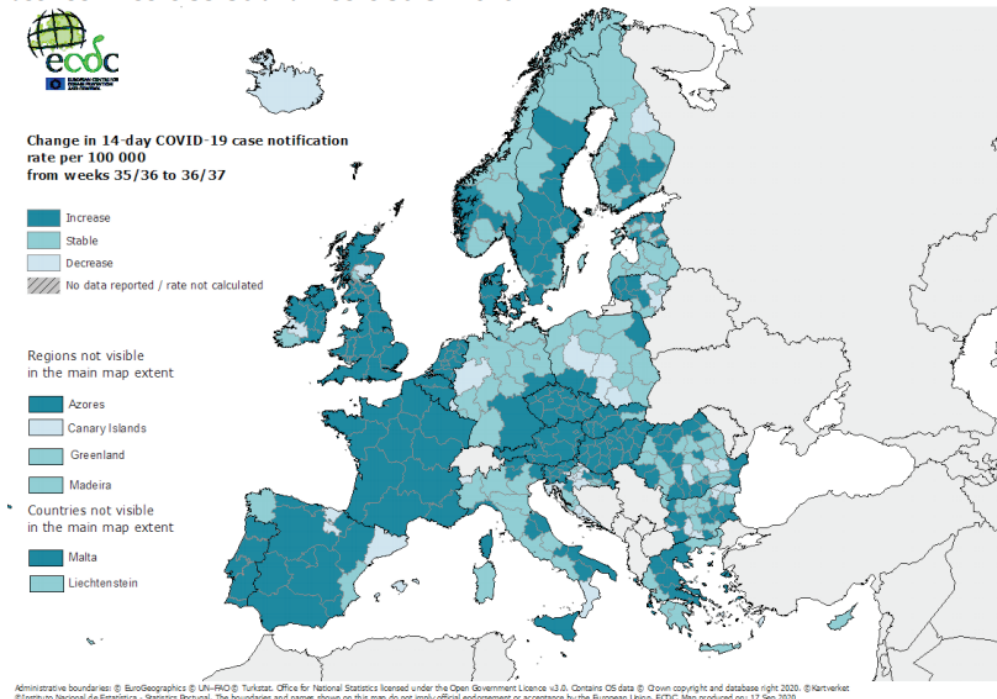

Figure 4. EU/EEA and the UK: Change* in 14-day COVID-19 case notification rate at subnational level between weeks 35-36 and weeks 36-37 2020

*Trend for day x compares 14-day rate on day x with that on day x-7. Regions with low 14-day notification rates (<10 cases per 100 000) or which do not meet the criteria below for an increasing/decreasing trend are classified as stable trend. Increasing/decreasing trend defined as a relative rate change of >10% or an absolute rate change of >10 per 100 000.

EPIDEMIAK OSASUN-SISTEMAN DUEN ERAGINA

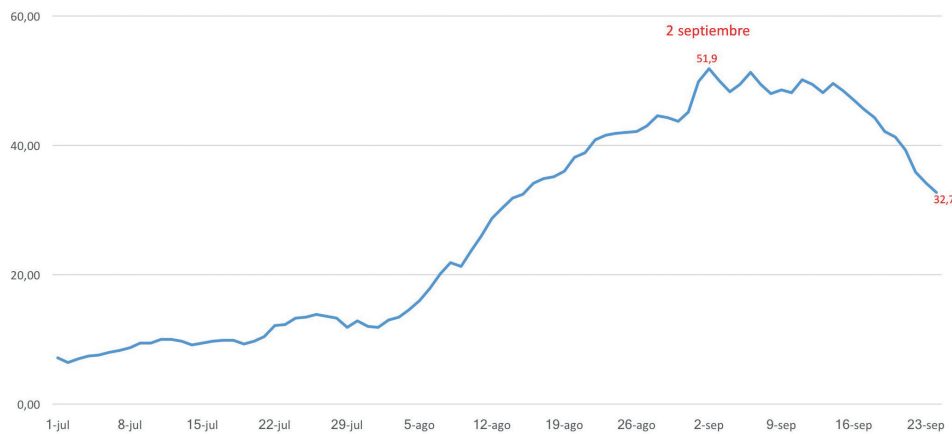
SOLAIRUKO OSPITALERATZEA

Uztailaren 15etik irailaren 29ra (biak barne), 31.389 diagnostikatu dira eta 2.468 ospitaleratze behar izan dira.

Ospitaleratzeek gora egin dute astebeteko atzerapenarekin, kasu positiboen kopuruak gora egin ahala. Aipatzekoa da irailaren 1-2an hasten den astea dela adierazle honetan zifrarik txarrenak dituen astea (16. grafikoa). Hortik aurrera, sarrera berrien kopurua etengabe jaisten hasi zen irailaren 14tik, eta 6. taulan ageri diren sarrera berrien zifrak ikusi ziren.

Ospitaleratutako pertsona guztiei dagokienez, zifrek ere beherakada motela izan dute, irailaren 16an 320 pertsona ospitaleratu baitziren, eta 273koa, irailaren 27an, txosten honetako datuak ixteko unean (7. taula).

Azken 7 egunetan Osakidetzan izandako ospitaleratze berrien batezbestekoa/
Media de nuevos ingresos hospitalarios en Osakidetza en los últimos 7 días

16. grafikoa.- Indize-egunaren aurreko zazpi egunetan izandako sarrera berrien batezbestekoa-ren bilakaera. Geuk egina

2020/09/14	47
2020/09/15	53
2020/09/16	55
2020/09/17	38
2020/09/18	48
2020/09/19	26
2020/09/20	22
2020/09/21	33
2020/09/22	29
2020/09/23	43
2020/09/24	28
2020/09/25	27
2020/09/26	20
2020/09/27	24

6. taula.- Osakidetzako ospitaleetako eguneko sarrera berriak, Covid 19aren ondorioz. Geuk egina

2020/08/03	55	2020/08/16	167	2020/09/01	250	2020/09/16	320
2020/08/04	57	2020/08/17	165	2020/09/02	259	2020/09/17	291
2020/08/05	57	2020/08/18	168	2020/09/03	253	2020/09/18	295
2020/08/06	60	2020/08/19	176	2020/09/04	245	2020/09/19	304
2020/08/07	72	2020/08/20	181	2020/09/05	266	2020/09/20	303
2020/08/08	82	2020/08/21	187	2020/09/06	280	2020/09/21	286
2020/08/09	90	2020/08/22	202	2020/09/07	241	2020/09/22	275
2020/08/10	104	2020/08/23	211	2020/09/08	247	2020/09/23	278
2020/08/11	110	2020/08/24	205	2020/09/09	233	2020/09/24	268
2020/08/12	112	2020/08/25	197	2020/09/10	247	2020/09/25	248

2020/08/13	123	2020/08/26	217	2020/09/11	248	2020/09/26	255
2020/08/14	127	2020/08/27	225	2020/09/12	259	2020/09/27	273
2020/08/15	140	2020/08/28	245	2020/09/13	269		
		2020/08/29	245	2020/09/14	319		
		2020/08/30	260	2020/09/15	315		
		2020/08/31	249				

7. taula.- plantan ospitaleratutako pazienteen eguneko osoa, Covid 19aren ondorioz, Osakidetza ospitaleetan. Geuk egina

Bigarren olatuak kritikoen unitateetan izan duen inpaktua dekalaje txiki batekin nabaritu da, ospitaleratze arrunteko unitateetan izan duen inpaktuari dagokionez. Gainera, unitate horietan ikusten den batezbesteko egonaldiaren ondorioz, zainketa intentsiboetako unitateen gaineko presioaren murrizketa nolabaiteko atzerapenarekin objektibatzen da solairuko ospitaleratzeari dagokionez.

Izan ere, ospitaleek Covid 19arekin lotutako ZIUko ospitaleratzeak erreferentziatzat hartuta, oraindik ezin da esan unitate horietan asistentzia-presioa murriztu denik (7. taula).

Nolanahi ere, adierazi behar da, normaltasun-baldintzetan, Osakidetza kritikoen oheen eskuragarritasuna (Kontingentzia Planaren 1. agertokia) 225 ohekoa dela, eta, beraz, unitate horietan, gaur egun % 25 inguruko okupazioa dago Covid 19agatik.

Zainketa intentsiboetako unitateetarako kontingentzia-planak 5 agertoki aurreikusten ditu guztira, eta kritikoen 692 ohe, gehienez. Pandemiaren unerik txarrean, 232 ZIU ohe zeuden Covid 19agatik; beraz, kritikoen unitateetako baliabideen marjina oso zabala da Euskadin.

2020/08/01	3	2020/08/15	14	2020/09/01	39	2020/09/16	55
2020/08/02	5	2020/08/16	14	2020/09/02	47	2020/09/17	53
2020/08/03	4	2020/08/17	17	2020/09/03	48	2020/09/18	49
2020/08/04	3	2020/08/18	19	2020/09/04	47	2020/09/19	53
2020/08/05	5	2020/08/19	20	2020/09/05	47	2020/09/20	57
2020/08/06	6	2020/08/20	21	2020/09/06	49	2020/09/21	55

2020/08/07	3	2020/08/21	23	2020/09/07	50	2020/09/22	56
2020/08/08	5	2020/08/22	21	2020/09/08	52	2020/09/23	52
2020/08/09	4	2020/08/23	27	2020/09/09	55	2020/09/24	46
2020/08/10	6	2020/08/24	29	2020/09/10	58	2020/09/25	49
2020/08/11	8	2020/08/25	30	2020/09/11	60	2020/09/26	50
2020/08/12	9	2020/08/26	31	2020/09/12	61	2020/09/27	55
2020/08/13	13	2020/08/27	32	2020/09/13	63		
2020/08/14	13	2020/08/28	34	2020/09/14	60		
		2020/08/29	38	2020/09/15	56		
		2020/08/30	35				
		2020/08/31	33				

8. taula.- Covid 19agatik Osakidetzako ZIUetako okupazioaren bilakaera. Geuk egina

Euskadik beste autonomia-erkidego batzuekin alderatuta duen egoera konparatuari dagokionez, Osakidetzako Asistentzia Sanitarioko Zuzendaritzak azterketa konparatibo bat egiteko ahalegina egin du, Autonomia Erkidegoek emandako datuak aurkitzea eta alderatzea zaila delako, Ministerioak eskaintzen dituen datu ofizialek atzerapena baitakarte. Beraz, eskuragarri dagoen informazio eguneratura mugatutako analisi konparatiboa eskaintzen da (8. taula). Konparazio honetan ikus daiteke asistentziak eragin txikiagoa duela Euskadin:

	EUSKADI	MADRILEKO ERKIDEGOA	EXTREMA-DURA	GAZTELA ETA LEON	GAZTELA-MANTXA	ARAGOI	VALENTZIako ERKIDEGOA
	ira. 30	ira. 28	ira. 28			ira. 29	
GAIXO KOPURUA OSPITALETAN	256	3326	213	699	577	400	415
OSPITAL TASA /100.000 BIZT.	11,7	49,29	19,94	29,01	28,23	30,09	8,29
GAIXO KOP. ZIU-N	56	466	17	106	73	63	74
ZIU TASA / 100.000 BIZT.	2,56	6,91	1,59	4,4	3,57	4,74	1,48

9. taula.- Asistentzia-inpaktua gaur egun (irailak 28-30) hautatutako Autonomia Erkidegoen asistentzia-sisteman. Osakidetzak

ERAGINA SISTEMA SOZIOSANITARIOAN

Pandemia hasi zenetik, espazio soziosanitarioan esku-hartze espezifikoak egin dira, birusa egoitza-zentroetan sar ez dadin. Infekzioa transmititu den egoitza-zentroetan bizi diren pertsonen kalteberatasunak eragin handia du morbimortalitatean, eta, horregatik, nahitaezkoa da prebentzioz jardutea Euskadiko Gerakarien Planean planteatzen den ildotik.

Planaren neurri garrantzitsuenen artean, honako hauek aipatu behar dira:

- Kontingentziak ikuskatzeko eta baliozkotzeko sistema egoitza-zentroetan.
- Osasun-langileek osatutako hurbileko foru-taldeen prestakuntza eta hedapena, osasun publikoarekin eta Osakidetzarekin koordinatutako PCR laginak eta ondo ezarritako zirkuituak eta funtzioak hartzen direla ziurtatzeko.
- COVID erreferentzia-unitateen hedapena, koronabirus bidezko infekzio-kasuak artatzeko, gizarte-baliabideen sarean jasangarriak ez badira eta ospitale-arretaren onurarik izango ez balute, bai eta ospitaleko alta jaso ondoren beren susperraldia isolamenduan egitera etxera itzuli ezin diren pertsonentzat ere.
- Etxerik gabeko pertsonentzako baliabideak hedatzea Bizkaian, baieztatutako COVID kasuetarako, hala nola kontaktu estu gisa identifikatzea eta prebentziozko isolamendua izatea.
- Abuztuaren 19ko Agindua garatzeko inplementatutako neurriak, langile soziosanitarioei oportetako itzuleran edo baimenean PCR probak egiteko zirkuitua ezartzearekin batera, langile soziosanitarioetan PCR probak egiteko aldizkakotasun-estandarrak ezarri-ta.
- Zaintza epidemiologikoko protokoloa zabaltzea zentro soziosanitarioetan, zentroan berriz sartzeko gomendioekin, ospitaleratzetatik itzultzearekin, egoitza-zentroetako bisitekin eta irteerekin.
- PCI (Infekzioaren Prebentzioa eta Kontrola) taldeen prestakuntza, aholkularitza eta etengabeko ikusapena egoitza-zentroei COVID kutsaduraren kontrolean eta prebentzian.

Prebentzioan ahalegin handia egin bada ere, biztanleria orokorraren transmisioak gora egin du, eta horrek eragina izan du egoiliarren arteko positiboen kopuruan eta, ondorioz, morbiditatean:

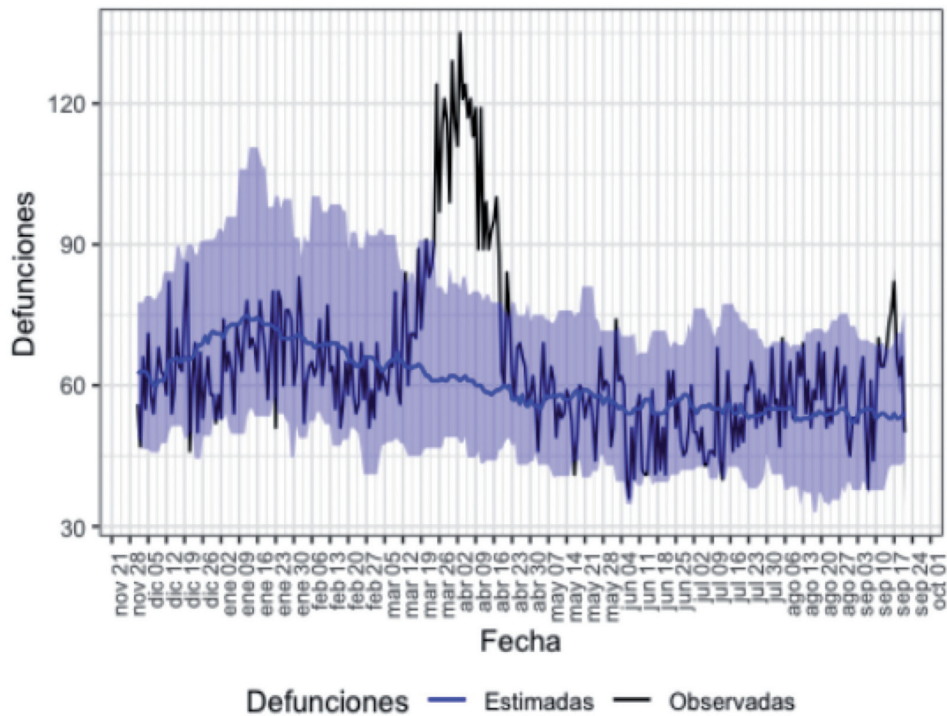
DATA	Erabiltzaile kop.	COVID + kop.	COVID hildakoak	EZ COVID hildakoak	COVID heriotza-tasa	EZ COVID heriotza-tasa
eka. 28	17073	9	613	1433	0	59
uzt. 05	17130	4	613	1481	0	48
uzt. 12	17185	3	613	1590	0	109
uzt. 19	17210	3	613	1626	0	36
uzt. 26	17315	6	613	1695	0	69
abu. 02	17209	5	613	1768	0	73
abu. 09	17314	18	613	1892	0	124
abu. 16	17300	83	614	1986	1	94
abu. 23	17286	180	623	2069	9	83
abu. 30	17282	248	649	2123	26	54
ira. 06	17122	296	658	2175	9	52
ira. 13	17060	336	674	2227	16	52
ira. 20	16968	352	696	2294	22	67
ira. 27	16962	332	716	2393	20	99

10. taula.- Covid 19ak eremu soziosanitarioan duen eragina bigarren uhin epidemikoan. Iturria: Foru Aldundiak

COVID-AK HILKORTASUNEAN DUEN ERAGINA

Askotan, zaila izaten da zehaztea paziente baten heriotzaren funtsezko arrazoia Covid 19a izan den edo lagundu duen kausa izandean. Zailtasun horrek are zailagoa egiten du hilkortasuna zenbatzeko hainbat modu erabil ditzaketen eskualdeen eta herrialdeen arteko konparazioak egitea.

Edonola ere, Covid 19ak hilkortasunean duen eraginaren ondorioz, gehiegizko hilkortasuna dago, MoMo erregistro-sisteman agerian geratzen dena. Euskadin, zehazki, gehiegizko hilkortasuna gertatu den bi aldi aurreikusten dira. Lehenengoa lehen olatu epidemikoan, martxoaren 15etik apirilaren 23ra bitartean. Bigarren aldia irailaren 10etik 20ra bitartean izan da (17. grafikoa).

Behatutako heriotzak (beltza) eta estimatutako heriotzak (urdina), % 99ko konfiantza-tartearekin (banda urdina).

17. grafikoa.- Behatutako eta esperotako hilkortasuna Euskadin. Iturria: Eguneroko hilkortasuna monitorizatzen duen Sistema (MoMo), ISCIII, Osasun Ministerioa

Hain zuzen ere, azken egunetan ikusitako heriotzak aztertuta, ikusten da handitu egin direla Covid 19arekin lotutako heriotzak, bereziki irailaren 14tik 20ra bitartean. Une hori gehieneko kasu-kopurutik bi aste eta bi aste eta erdira kokatzen da, eta, batez ere, egoitza-eremuko agerraldiekin.

Azken puntu horretan, egoitzetako hilkortasunaren progresio hau aipatu behar da:

Astea	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	Euskadi
Irailaren 7tik 13ra	4	10	2	16
Irailaren 14tik 20ra	1	10	11	22
Irailaren 21tik 27ra	4	8	8	20

Beraz, egoitzetako hilkortasunak gora egin du, Covid 19aren epidemiologiak oro har okerrera egin duelako. Hori dela eta, espero da egoitzen egoerak hobera egingo duela biztanleria orokorraren egoera hobetu ahala eta, ondorioz, kutsatzeko arriskua murriztu ahala.

HARTUTAKO NEURRIAK

Hartutako neurrien eragina aztertzeko, atal honetan hainbat ordenatan hartutako normaltasun berriaren erregulazioak zerrendatzen dira, eta alderdi deigarrienak baino ez dira nabarmentzen:

Como se ha señalado, tras el Decreto del Lehendakari señalando el fin del estado de alarma, la Orden de 18 de junio, de la Consejera de Salud, establece las medidas de prevención necesarias para hacer frente a la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19, una vez superada la fase 3 del Plan para la Transición hacia una Nueva Normalidad.

Adierazi den bezala, Lehendakariaren dekretuaren ondoren, alarma-egoeraren amaiera adieraziz, Osasun Sailburuaren ekainaren 18ko Aginduak beharrezko prebentzio-neurriak ezartzen ditu COVID-19k eragindako osasun-krisiari aurre egiteko, behin Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren 3. fasea gaindituta.

Agindu honek, funtsean, pertsonen arteko segurtasun-distantzia arautzen du, bai eta higie- eta prebentzio-neurri orokorrak, edukiera-mugak eta sektore desberdinetako prebentzio-neurri espezifikokoak ere. Prestakuntzako eta ikerketako hezkuntza-jarduerari buruzko arauak ere ematen dira. Osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimenduei buruzko neurri espezifikokoak eta, azkenik, Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumeneko lurreko eta itsasoko garraioan ibilgailuak okupatzeari eta erabiltzeari buruzko neurriak. Azken eremu horretan, garraio publikoan maskarak erabiltzea nahitaezkoa dela nabarmendu behar da.

Agindu horrek, ondoren, uztailaren 15eko Aginduan egin zuen lehen aldaketa. Agindu horren arabera, nahitaezkoa izango da maskara erabiltzea, pertsonen arteko distantzia edozein dela ere, bai bide publikoan eta aire zabaleko espazioetan dagoenean, bai erabilera publikoko espazio itxietan edo jendearentzat irekita daudenean, eta espazio berean beste pertsona batzuekin lehiatu ahal denean. Gainera, ostalaritzako, jatetxeetako, txokoetako eta elkarte gastronomikoetako establezimendu eta zerbitzuei buruzko alderdiak aldatzen dira, edukiera-muga kenduz, baldin eta mahai edo mahaien multzo bakoitzeko gehienez hamar pertsona okupatzen dituzten mahaien artean 1,5 metroko distantzia fisikoa bermatzen bada. Barrura sartzea eta barran zerbitzatzzea baimentzen da, 1,5 metroko distantzia fisikoarekin bezeroen edo bezero-taldeen artean. Eta mugatu egiten ditu ordutegiak zabalteko baimen berriak, jendaurreko ikuskizunen eta jolas-jardueren euskal

erregelamenduaren 37. artikulua babesean, eta ondoriorik gabe uzten ditu emandakoak. Diskoteketara eta gaueko aisialdirako gainerako establezimenduetara zabaltzen da muga hori.

Gainera, debekatuta dago gazte-lokaletan eta antzeko ezaugarriak dituzten lokaletan jarduera oro egitea.

Ondoren, 2020ko uztailaren 28ko Aginduak Osasun Sailburuaren 2020ko ekainaren 18ko Aginduaren eranskina aldatzen du. Agindu hori prebentzio-neurriei buruzkoa da, eta maskara derrigorrezkoa dela mantentzen du. Horrez gain, ostalaritzako, jatetxeetako, txokoetako eta gastronomia-elkar-teetako establezimenduen eta zerbitzuen itxiera aurreratzen dela nabarmentzen du, 01:30ak baino lehen itxi behar baitira, eta 02:00etatik aurrera itxita egongo dira publikoarentzat, eta ezin izango dira berriro ireki.

Ekainaren 18ko Aginduaren hirugarren aldaketa abuztuaren 7ko Aginduaren bidez egin zen, gasolina-zerbitzuguneak ostalaritzako ordutegi-mugetatik salbuesteko, eta, azkenik, Osasun Sailburuaren abuztuaren 19ko 4. Agindua aldatu zen, 2020ko ekainaren 18ko Aginduaren eranskina laugarren aldiz aldatzeko, ostalaritzako, jatetxeetako, txokoetako eta elkarte gastronomikoetako establezimenduen eta zerbitzuen itxiera aurreratzeko, Terrazak 01:00ak baino lehen itxi beharko dira, eta ezin izango zaie bezeroei sartzen utzi, ezta kontsumiziorik eman ere 00:00etatik aurrera. Otsailaren 5eko 17/2019 Dekretuaren III. eta IV. multzoetan sailkatutako establezimenduak itxi egingo dira (17/2019 Dekretua, jendaurreko ikuskizunen eta jardueren Legea garatzeko Erregelamendua onartzen duena).

Ondo kontrolatutako eredu esperimental baten faltan, epidemiaren bila-kaeran erregulazio desberdinek duten eragina hipotesien eremuan bakarrik egin daiteke. Eboluzio kurba epidemikoa faktore eta aldagai ugariren ondorio da. Faktore eta aldagai horiek ezin dira neurtu beren garrantzi erlatiboan, faktore eta aldagai horietako askok aldi berean bat egiten dutelako:

- o Diagnostiko-probak eta miaketa areagotzea.
- o Gizartea, oro har, urruntze-neurriekiko kontzientziazio handiagoa izatea.
- o Elementu asko aldi berean aldatzen dituzten ordenen ondoriozko erregulazioak.

- o "Jairik ez" egunetan eragin nabarmena izan dute epidemiaren bilakaeran.
- o Gizarte- eta familia-gertaerak.
- o ...

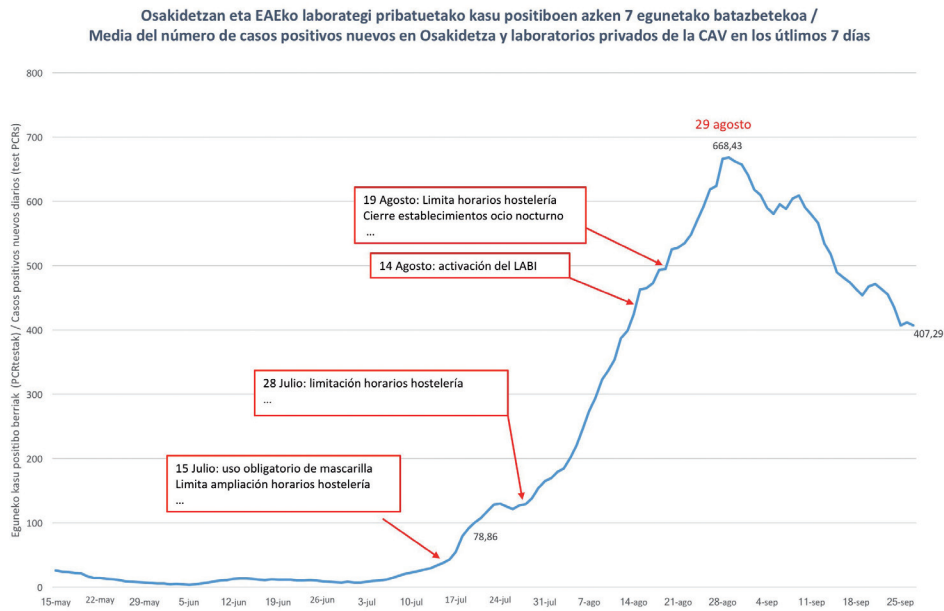
Erantsitako grafikoan, asteburuetako eragina saihesteko, azken 7 egunetako kasuen batezbestekoa erabili da egunero, dagokion eguna barne. Emaizta etengabeko linea bat da, asteburuetako artefaktu-efektua ezabatzen duena, egun horietan diagnostiko gutxiago baitaude PCR test gutxiago egiten direlako.

Grafiko honetan bi une daude deigarriak:

Lehenengoa uztailaren 23tik 28ra bitartekoa da, orduan joera moteldu egin dela ikusten baita, eta maskararen nahitaezko erabilera erregulatu eta astebetera gertatu da. Kasualitatea edo ez, une horretan epidemia-kurba moteldu egiten da.

Grafikoan, beste puntu interesgarriena honako hau da: abuztuaren 29an, diskotekak eta antzekoak itxi eta gero, eta LABla aktibatu ondoren, ostalari-tza-establezimenduak gauez irekitzeko ordutegiak murriztu ondoren.

Hala ere, adierazi behar da ordutegien lehen muga uztailaren 28an ezarri zela, itxuraz inolako eraginik izan gabe.

18. grafikoa.- Epidemia-une bakoitzarekiko erregulazio-neurrien kronologia, positibo berrien batez bestekoak zehaztutakoa, indize-egunaren aurreko 7 egunetan. Geuk egina

Laguntzaren eta araudiaren ikuspegitik hartutako neurriak alde batera utzita, beste erakunde batzuekin lankidetzan aritu diren eta pandemiaren kontrollean eragin positiboa izaten ari diren beste jarduera mota batzuk nabarmendu behar dira. Jarduketa horien artean, nabarmentzekoa da Ertzaintzarekin sinatutako lankidetzaren hitzarmena, ohiko bitartekoen bidez lokalizatu ezin diren pertsonen positibotasuna jakinarazteko. Horri esker, pertsona horiek harremanetan jarri eta arakatu daitezke, eta, beraz, kontaktu estuak identifikatu eta isolatu, bestela oso zaila izango bailitzateke horiek lortzea.

Beste jarduera azpimarragarri bat Bilboko Udalarekin eta Médicos del Mundo erakundearekin elkarlanean egindakoa da, Ibaiondo barrutian ahalegin diagnostikoa areagotzeko. Horri esker, gailu diagnostikoak hurbildu ahal izan zaizkie laguntza-gailu arruntetara iristeko zailtasunak dituzten pertsonen.

EZTABAIDA

Bizi berri lehen plana indarrean sartu zenetik ikusitako egoera epidemiologikoak beste uhin epidemiko bat du ezaugarri, uztailaren 7aren inguruan has daitekeena. Bigarren olatu honek otsailetik maiatzera bitartean aurkeztu zenaren oso ezaugarri desberdinak ditu:

- o Kutsatzeen progresioaren bilakaera askoz motelagoa.
- o Inpaktu luzeagoa denboran, baina intentsitate askoz txikiagoa osasun-sisteman.
- o Abuztuaren amaieran koka daitekeen tontor bat (abuztuak 29).
- o Parametro epidemiologiko guztietan oso motel jaitsi da; lehenik eta behin, kasuak gutxitu dira, eta, egun batzuk geroago, osasun-sistemaren gaineko presioa arindu da.

Ohiko zuhurtziaz jokatuta, datozen asteetan jaitsiera horrek jarraituko duela uste da. Aurreikuspen horretan erabili beharreko ziurgabetasunetako bat da ikasturtea berriz sartzeak pandemiaren bilakaeran duen eragina. Orain arte ikusitakoaren arabera, ikasturtearen hasiera egin den baldintzetan ez dirudi eragin handirik izan duenik epidemia-kurbaren bilakaeran, nahiz eta gaur egun ez den baztertzen intzidentzia-tasen jaitsieran nolabaiteko eragina izatea.

Beste ziurgabetasun-puntu batzuk, hala nola sasoikako langileak edo arrantzamareak sartzea, emaitza onekin kudeatu ahal izan dira, epidemia-inpaktuaren arabera, ezarritako zaintza- eta kontrol-neurriekin.

Egoerak okerrera egitean hartu diren neurrien eraginari dagokionez, adierazi behar da ezin dela identifikatu neurri horietako bakoitzaren eragin isolatua. Neurri asko hartu dira, eta faktore eta aldagai askok zaildu (edo erraztu) egiten dute birusa kutsatzea eta zabaltzea.

Hala ere, neurrien eta olatu honen epidemia-puntuaren arteko denbora-sekuentzia abiapuntuko hipotesi gisa kontuan hartzen bada, badirudi erabakigarriak izan direla barrako kontsumoari eta gaueko aisialdiari dagokienez ezarritako neurriak, bai eta ahalegin diagnostikoa eta kasuen miaketa eta horien eta haien kontaktuen isolamendua pixkanaka areagotzea ere.

Agerikoa da, gainera, kasu askotan lotura dagoela ikusitako agerraldien eta askotariko testuinguruetan garatzen diren urruntze sozialerako eta babes indibidualerako neurrien erlaxazioaren artean: "jairik ez" egunetan, ikastur-

te-amaierakoak, bilera sozialak eta familiarrak, botiloak, etab.

Azkenik, eremu soziosanitarioan ahalegin handia egin da infekzioari egoitzetatik kanpo eusteko. Hala ere, intzidentzia-tasak eta, beraz, kontaktu-ariskuak nabarmen gora egin dutenez, zenbait egoitza-zentrotan agerraldiak gertatu dira, eta horiekin batera, pertsona kalteberenen eragina.

Deskribatutako egoera ikusita, kontuan hartu behar da Euskadik Europan duen egoera eta, ildo horretan, ECDCk (European Center for Disease Prevention and Control) uste du 14 egunetan 60/100.000 baino intzidentzia-tasa handiagoa duten herrialdeak egoera kezkarria daudela.

Talde ahulenei dagokienez, ECDCk beharrezkotzat jotzen du herrialdea 65 eta 79 urte bitarteko pertsonen artean intzidentzia-tasa txikiagoa izatea, baita 60/100.000 baino txikiagoa ere. Euskadik 190,5 tasa du adin-talde horretako pertsonen artean.

80 urtetik gorakoen kasuan, Euskadiko tasa 251,4/100.000 da, 60/100.000 estandarra baino askoz handiagoa.

Egoera horretan daude, halaber, testaren positibotasun-tasa % 3tik gorakoa duten herrialdeak.

Parametro horietan, Euskadi egoera kezkarria dago.

Azken batean, badirudi Euskadin lortu dela epidemiaren progresioa geldiaraztea eta, are gehiago, epidemiaren kontrol-parametro guztiak murrizten hastea. Hala ere, gure herrialdea urrun dago oraindik epidemia-une honetan lortu beharreko helburu epidemiologikotzat har daitezkeen eguneko 95 kasuen azpitik egotetik. Egungo joerari eutsiz gero, 6-8 asteko epean gerta liteke horrelako egoera bat, nahiz eta, esan bezala, azken egunetan tasek behera egin duten.

Orain arte zabalduko Osasun Publikoaren estrategiak emaitza positiboak eman ditu, pandemiaren kontrola galtzea ekidin dutenak. Hala ere, screening estrategia berriak erabiltzea aztertu beharreko alternatiba gisa aipatu behar da, intzidentzia-tasetan ikusten ari den jaitsiera areagotzeko.

Azkenik, kontuan hartu behar da pandemiari aurre egiteko bi aldaketa garrantzitsuren atarian gaudela:

Berrogeialdia 10 egunera murriztea, aurretik PCRrik behar izan gabe, epidemiaren ezagutzan izandako aurrerapenaren ondorioz, eta bide horretan aurrera egitea ahalbidetzen dute. Aldaketa horrek, PCR beharrak murrizteaz

gain, ondorio sozial eta ekonomiko positiboak dakartza, eta, beraz, pandemiak bi alderdietan duen eragina arinduko du.

Antigeno-testen diagnostiko-protokoloan pertsona sintomatikoetan PCR gehienak ordezkaturiko dituzten testak sartzea etorkizun handiko estrategia bat da, eta aukera eman dezake bai diagnostiko-denborak bai itxaronaldiak laburtzeko hainbat inguruetan, hala nola larrialdi-zerbitzuetan. Test horiek alde aurretik baliozkotzeak osasun-sisteman hedatu aurreko baldintza izan behar du.

ONDORIOAK

Epidemiologiaren eta laguntzaren ikuspuntutik, honako hau ondoriozta daiteke:

Intzidentzia-tasek beheranzko joera dute. Azken asteetako bilakaera onargarria da, baina tentuz ibili behar da, azken egunetako bilakaera ikusita, beherakada gelditu egin dela ikusten baita.

Joera positibo hori erakutsi arren, adierazi behar da 14 eguneko intzidentzia-tasa metatua ECDCK egoera egonkortzat jotzen duenaren gainetik dagoela.

Gauza bera gertatzen da PCR testen positibotasun-ehunekoarekin.

Osasun-sisteman eragina pixkanaka murrizten ari da, baina oraindik ere handia da ZIUko oheen okupazioa kritikoen unitateetan ohikoak diren oheen guztizkoaren % 25ekoa izatea. Puntu honetan adierazi behar da ez dela beharrezkoa izan ZIUko Kontingentzia Planaren bi eszenatokira igarotzea bigarren olatu horren epidemia-kurba osoan. Berebiziko garrantzia duen datua.

Jarduerak eta edukiera murrizteko arazko neurriei dagokienez, goizegi da horiek lehengoratzeko, eta, oro har, mantendu egin behar dira, gutxienez Euskadik 14 egunetan metatutako intzidentzia-tasa (60/100.000) jaitsi arte.

Ez dirudi beharrezkoak direnik lehendik ezarritakoez gain beste neurri batzuk hartzea, baina bai ahalegin handiagoa egitea urruntze sozialerako eta norbera babesteko neurriak betetzeko.

Udalerrri eta lurraldeen arteko mugikortasun handia dela eta, ez da positibotzat jotzen inguru bateko neurriak arintzea, epidemia-egoera hobearen arabera.

Garrantzitsutzat jotzen da dagoeneko indarrean dauden neurrietan sakontzea, erakunde guztiekin lankidetzan arituz, batez ere urruntzeko eta nor-

bera babesteko neurriei eusteko beharrari dagokionez, batez ere espazio itxietan.

Pandemiaren bilakaera eta hartutako neurrien eraginkortasuna kanpoan berrikustek informazio garrantzitsua eman dezake esku-hartzeak hobetzeko.

Beharrezkotzat jotzen da proba antigeniko berriak sartzea osasun-sistema horretarako prest dagoenean, ziurrenik urriaren 19tik 25era bitarteko astean.

Adituek adierazitako adostasunarekin bat etorritik, egokitzen da, halaber, positiboen eta kontaktuen berrogeialdia 14 egunetik 10 egunera murriztea, eta, oraingoz, bigarren PCRari eustea. Hori, jakina, berrogeialdiaren 7.-8. egunera aurreratu beharko da.

Azken bi esku-hartze horietatik eratorritako aldaketak direla eta, PCR osoari dagokionez, positiboen irizpidea aldatu beharko da. Izan ere, pertsona sintomatikoek, oro har, ez zaie PCR bat egingo, Ag proba bat baizik. Etorkizunean 2. PCR ezabatuko balitz, adierazle hori ere aldatuko litzateke.

Azkenik, estrategia gisa sar daiteke intzidentzia-tasa altuak dituzten osasun-eremuetako screening selektiboen balorazioa, kasuak hautemateko ordezkotako metodo gisa. Esku-hartze mota horrekin batera, screening horietara joaten diren pertsonen kopurua maximizatuko duten erakunde-lankidetzako estrategiak ere aurkeztu behar dira.

Udalerrien taula, azken 14 egunetako
intzidentzia metatuaren arabera ordenatuta
(9/14tik 9/27ra)

UDALERRIA / MUNICIPIO	Biztanleria	Intzidentzia meta- tua 14 egunetan	Intzidentzia-tasa 14 egunetan 100.000 biztanleko
EUSKADI	2.188.017	6.126	279,98
ARABA	327.967	1.013	308,87
BIZKAIA	1.142.853	2.898	253,58
GIPUZKOA	717.197	2.028	282,77
PEÑACERRADA-URIZAHAR	287	6	2.090,59
NAVARIDAS	206	3	1.456,31
IKAZTEGIETA	506	7	1.383,40
LEABURU	363	5	1.377,41
ZESTOA	3.833	47	1.226,19
ZUIA	2.365	27	1.141,65
LAPUEBLA DE LABARCA	882	10	1.133,79
BERANTEVILLA	488	5	1.024,59
AMEZKETA	907	9	992,28
GIZABURUAGA	210	2	952,38
EZKIO-ITSASO	644	6	931,68
OREXA	110	1	909,09
ELCIEGO	1.038	8	770,71
FRUIZ	543	4	736,65
DEBA	5.445	40	734,62
ZAMBRANA	436	3	688,07
LAGUARDIA	1.549	10	645,58
AZKOITIA	11.989	76	633,91

Bizi Berri II Plana

GAZTELU	166	1	602,41
AULESTI	665	4	601,50
AIA	1.998	12	600,60
RIBERA BAJA/ERRIBERA	1.560	9	576,92
IRURAZ-GAUNA	531	3	564,97
ELANTXOBE	362	2	552,49
ORIO	6.061	33	544,46
USURBIL	6.318	34	538,14
GAMIZ-FIKA	1.374	7	509,46
OKONDO	1.204	6	498,34
ARAMA	202	1	495,05
ZALDIBAR	3.056	15	490,84
RIBERA ALTA	836	4	478,47
GAUTEGIZ ARTEAGA	854	4	468,38
BERGARA	15.004	68	453,21
IBARRA	4.258	19	446,22
VILLABONA	5.906	26	440,23
IURRETA	3.689	16	433,72
KARRANTZA HARANA	2.806	12	427,66
LEZO	6.102	26	426,09
TOLOSA	19.270	82	425,53
ARRASATE / MONDRAGÓN	22.058	89	403,48
LEINTZ GATZAGA	250	1	400,00
ETXEBARRIA	751	3	399,47
ZARAUZ	23.301	93	399,12
GABIRIA	506	2	395,26
MAÑARIA	516	2	387,60
MARKINA - XEMEIN	4.964	19	382,76
DURANGO	29.436	112	380,49
MUNDAKA	1.844	7	379,61

LEIOA	31.188	115	368,73
MOREDA DE ÁLAVA	278	1	359,71
BIDANIA-GOIZATZ	557	2	359,07
ERANDIO	24.297	87	358,07
ORDIZIA	9.970	35	351,05
HERNANI	20.013	69	344,78
VITORIA-GASTEIZ	246.149	848	344,51
LAUKIZ	1.165	4	343,35
ALEGIA	1.751	6	342,66
ARETXABAETA	7.098	24	338,12
PASAIA	16.711	56	335,11
BERRIZ	4.701	15	319,08
MUSKIZ	7.456	23	308,48
SESTAO	27.146	83	305,75
ABALTZISKETA	328	1	304,88
BARAKALDO	98.497	292	296,46
ANOETA	2.036	6	294,70
ELGOIBAR	11.585	34	293,48
PORTUGALETE	46.191	135	292,26
GORLIZ	5.825	17	291,85
AZPEITIA	15.055	43	285,62
BEDIA	1.054	3	284,63
BILBAO	343.430	972	283,03
ELVILLAR / BILAR	355	1	281,69
ALONSOTEGI	2.852	8	280,50
MEÑAKA	713	2	280,50
DIMA	1.431	4	279,52
SORALUZE	3.937	11	279,40
ETXEBARRI	11.338	31	273,42
URRETXU	6.802	18	264,63

BARRIKA	1.528	4	261,78
ALEGRIA - DULANTZI	3075	8	260
URNIETA	6.190	16	258,48
GETXO	77.088	199	258,15
URDULIZ	4.294	11	256,17
MORGA	391	1	255,75
DONOSTIA / SAN SEBASTIÁN	181.652	464	255,43
ANDOAIN	14.945	38	254,27
LEZAMA	2.383	6	251,78
ERRETERIA	40.141	101	251,61
LEGAZPI	8.430	21	249,11
AREATZA	1.215	3	246,91
SOPUERTA	2.468	6	243,11
LEMOIZ	1.238	3	242,33
MUNGIA	17.349	42	242,09
BALMASEDA	7.595	18	237,00
EA	848	2	235,85
BASAURI	40.711	96	235,81
ZUMAIA	9.825	23	234,10
EIBAR	27.246	63	231,23
IRURA	1.811	4	220,87
AJANGIZ	453	1	220,75
VALLE DE TRAPAGA - TRAPAGARAN	11.875	26	218,95
BARRUNDIA	945	2	211,64
SOPELA	12.947	27	208,54
PLENTZIA	4.363	9	206,28
IRUN	59.899	123	205,35
GALDAKAO	29.389	60	204,16
OÑATI	11.355	23	202,55
LASARTE - ORIA	18.825	38	201,86

Bizi Berri II Plana

HONDARRIBIA	16.937	34	200,74
OYON-OION	3.497	7	200,17
ARAMAIO	1.506	3	199,20
SANTURTZI	45.690	91	199,17
ASTIGARRAGA	6.180	12	194,17
ARRATZUA - UBARRUNDIA	1.033	2	193,61
BERNEDO	517	1	193,42
ORTUELLA	8.350	16	191,62
BERASTEGI	1.053	2	189,93
BAKIO	2.639	5	189,47
CAMPEZO/KANPEZU	1.066	2	187,62
MENDARO	2.139	4	187,00
DERIO	6.472	12	185,41
ZARATAMO	1.631	3	183,94
ERMUA	16.039	29	180,81
AMOREBIETA-ETXANO	19.119	34	177,83
ONDARROA	8.590	15	174,62
ESKORIATZA	4.065	7	172,20
ABADIÑO	7.695	13	168,94
GÜEÑES	6.564	11	167,58
LEMOA	3.610	6	166,20
ZIZURKIL	3.029	5	165,07
BEASAIN	13.969	23	164,65
URDUÑA/ORDUÑA	4.274	7	163,78
ELBURGO/BURGELU	627	1	159,49
ZEANURI	1.258	2	158,98
ORMAIZTEGI	1.295	2	154,44
ZAMUDIO	3.274	5	152,72
ARRIGORRIAGA	11.882	18	151,49
MUTRIKU	5.334	8	149,98
OTXANDIO	1.337	2	149,59

GERNIKA-LUMO	16.725	25	149,48
LARRABETZU	2.053	3	146,13
ATXONDO	1.414	2	141,44
ITSASONDO	718	1	139,28
ARTEA	722	1	138,50
LANCIEGO / LANTZIEGO	724	1	138,12
LEKEITIO	7.246	10	138,01
ABANTO ZIERBENA	9476	13	137
ANTZUOLA	2.201	3	136,30
SONDIKA	4.489	6	133,66
ASTEASU	1.550	2	129,03
AMURRIO	10.419	13	124,77
BUSTURIA	1.607	2	124,46
ZALLA	8.438	10	118,51
BERMEO	16.880	20	118,48
ZIGOITIA	1.712	2	116,82
GORDEXOLA	1.724	2	116,01
IRUÑA OKA / IRUÑA DE OCA	3.514	4	113,83
OLABERRIA	914	1	109,41
LAZKAO	5.549	6	108,13
LANTARON	942	1	106,16
ELORRIO	7.441	7	94,07
ZEBERIO	1.065	1	93,90
VALDEGOVIA / GAUBEA	1.069	1	93,55
ELGETA	1.139	1	87,80
OIARTZUN	10.351	9	86,95
MALLABIA	1.174	1	85,18
LOIU	2.355	2	84,93
ZUMARRAGA	9.767	8	81,91
SALVATIERRA/AGURAIN	5.296	4	75,53
UGAO-MIRABALLES	4.114	3	72,92

Bizi Berri II Plana

GETARIA	2.846	2	70,27
LABASTIDA / BASTIDA	1.492	1	67,02
LAUDIO/LLODIO	18.345	12	65,41
ASPARRENA	1.609	1	62,15
GATIKA	1.648	1	60,68
LEGUTIO	1.795	1	55,71
BERANGO	7.230	4	55,33
ARTZINIEGA	1.922	1	52,03
IGORRE	4.163	2	48,04
IDIAZABAL	2.388	1	41,88
AYALA / AIARA	2.901	1	34,47
ARMIÑON	223	0	0,00
ARRAIA-MAEZTU	732	0	0,00
BAÑOS DE EBRO / MAÑUETA	323	0	0,00
LEZA	217	0	0,00
SAMANIEGO	238	0	0,00
URKABUSTAIZ	1.435	0	0,00
ZALDUONDO	194	0	0,00
AMOROTO	409	0	0,00
ARANTZAZU	377	0	0,00
ARRANKUDIAGA	1.019	0	0,00
ARRIETA	566	0	0,00
ARTZENTALES	692	0	0,00
BERRIATUA	1.251	0	0,00
ERRIGOITI	484	0	0,00
FORUA	916	0	0,00
GALDAMES	836	0	0,00
GARAI	324	0	0,00
IBARRANGELU	625	0	0,00
ISPASTER	741	0	0,00
IZURTZA	289	0	0,00

Bizi Berri II Plana

KORTEZUBI	437	0	0,00
LANESTOSA	276	0	0,00
MARURI-JATABE	928	0	0,00
MENDATA	408	0	0,00
MENDEXA	485	0	0,00
MUNITIBAR-ARBATZEGI	457	0	0,00
MURUETA	304	0	0,00
MUXIKA	1.482	0	0,00
NABARNIZ	242	0	0,00
OROZKO	2.613	0	0,00
SUKARRIETA	336	0	0,00
TRUCIOS-TRUTZIOZ	512	0	0,00
ZIERBENA	1.493	0	0,00
ZIORTZA-BOLIVAR	451	0	0,00
ADUNA	480	0	0,00
AIZARNAZABAL	763	0	0,00
ALKIZA	346	0	0,00
ALTZO	367	0	0,00
BELAUNTZA	258	0	0,00
BERROBI	613	0	0,00
ELDUAIN	250	0	0,00
ERREZIL	628	0	0,00
GAINTZA	119	0	0,00
HERNIALDE	305	0	0,00
LEGORRETA	1.489	0	0,00
LIZARTZA	647	0	0,00
MUTILOA	250	0	0,00
ORENDAIN	202	0	0,00
SEGURA	1.523	0	0,00
ZALDIBIA	1.630	0	0,00
ZEGAMA	1.532	0	0,00

3. Eranskina. Covid 19aren aurkako neurriak arautzea, alarma-egoera amaitu zenetik

		EKAINAREN 18KO AGINDUA	UZTAILAREN 15EKO AGINDUA	ABUZTUAREN 19KO AGINDUA
Segurtasun-distantzia		1,5 m.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
Pertsonen bilkurak				Bizikidetza egonkorreko taldetik kanpo eta gehienez ere hamar norbanakoekin gizarte-topaketak mugatzeko gomendioa, betiere pertsonen arteko distantzia errespetatuz.
Musukoa erabiltzea		Pertsonen arteko distantzia fisikoa ez betetzearen ordezkot neurria. Nahitaezkoa da bide publikoko eta aire zabaleko kirol-ikusketan. Derrigorrezkoa garraioetan.	Nahitaezkoa da maskara erabiltzea, pertsonen arteko distantzia edozein dela ere, bai bide publikoan eta aire zabaleko espazioetan, bai erabilera publikoko espazio itxietan edo jendearentzat irekita daudenean, eta espazio berean beste pertsona batzuekin egon ahal denean. Hondartza eta igerilekuetan ez da derrigorrezkoa izango bainatu bitartean, ezta espazio jakin batean dagoen bitartean ere, betiere segurtasun-distantzia errespetatzen bada.	Aldaketa esanguratsurik ez.
				Lantokietan, langileak beren lanpostuetan eserita daudenean, ez da derrigorrezkoa izango maskara erabiltzea; horien artean, 1,5 metroko segurtasun-distantzia egon beharko da. Hala egiten ez badute eta espazio komunak partekatzen badituzte, korridoreetan eta abar, bileretara joaten badira, edo antzeko egoerarik gertatzen bada elkarrekin bizi ez diren langileen artean, maskara nahitaezkoa izango da.
				Espazio pribatu irekietan zein itxietan elkarrekin bizi ez diren pertsonen bileren edo bilkuren kasuan, maskara erabiltzea gomendatzen da.

				Nahitaezkoa da maskara erabiltzea erabilera komuneko espazio pribatuetan, hala nola eskaileretan, urbanizazioetako lorategi pribatuetan, solariumetan, teilatuegaitan edo antzeko beste leku batzuetan.
Neurri orokorrak				Txartelarekin edo gailuen arteko kontaktu fisikorik eragiten ez duten beste bitarteko batzuekin ordaintzea sustatuko da, bai eta horretarako behar diren ekipoak garbitzea eta desinfektatzea ere.
				Debekatuta dago bide publikoan edo aire zabaleko guneetan erretzea, baldin eta ezin bada errespetatu gutxienez 2 metroko pertsonarteko gutxieneko distantzia.
Sintomak dituzten pertsonak			Etxean egon beharko du, eta lehenbailehen jakinarazi beharko dio osasun-zerbitzuari. Era berean, etxean bizikiderik badago, haiekin kontakturik ez izatea saihestu beharko du, eta, ahal bada, logela bat eskusiboki erabili beharko du, osasun-zerbitzuaren jarraibideak jaso arte.	Aldaketa esanguratsurik ez.
Neurri orokorrak. Edukieren kontrola		Ibilbideak ezarriko dira pertsonen zirkulazioa zuzentzeko eta pilaketak saihesteko, bai barruan, bai kanpoan. Bi ate edo gehiago daudenean, sartzeko eta irteteko erabilera desberdina ezartzen saiatuko da.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.

Edukierak	Beilatokiak eta ehorzketak.	Gehienezko muga une bakoitzean 65 pertsona aire zabaleko espazioetan edo 30 pertsona espazio itxietan, bizikideak izan edo ez. Ehorzketetan edo errausketetan, gehienez 75 pertsona.	Aldaketa esanguratsurik ez.	30 laguneko gehieneko muga, aldi berean edo ez aldi berean zenbatuta, eta ezin izango da adierazitako baino pertsona gehiago joan beilatokira. Bertaratutakoen kopurua txikiagoa bada, ezingo da baimendutako edukieraren % 60 gainditu. Lurperatzeetan edo erraustetan, betiere leku irekian egiten bada, gehienez 30 pertsona. Espazio itxian, gehieneko edukieraren % 60.
	Kultu-kekuak	Edukieraren % 75.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Lokal komertzialak	Edukiera-mugarik gabe, betiere 1,5 metroko pertsonarteko distantziari eutsiko zaiola bermatzen bada, eta espazio komunetan eta jolas-espazioetan edukieraren % 60 errespetatuko da.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Merkatuak	Ohiko edo baimendutako lanpostuen % 60.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Euskaltegiak, akademiak, autoeskolak, eskolak eta arautu gabeko irakaskuntzako prestakuntza-zentroak	Gehienez 25 pertsona.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Ostalaritza, jatetxeak, txokoak eta elkarte gastronomikoak	Edukieraren muga kentzen da, baldin eta bermatzen bada 1,5 metroko distantzia fisikoa dagoela mahaien artean edo, hala badagokio, mahaien multzoen artean.	Mahai bakoitzak edo mahaien elkarte bakoitzak gehienez ere hamar pertsona hartuko ditu.	Aldaketa esanguratsurik ez.
				Lokal baten barruan aldi berean 60 pertsona egon daitezke, gehieneko kopuru hori establezimendu horretako jantoki edo espazio independente bakoitzeko ulertuta.

			Ordu-tegiak zabaltzeko baimen berririk ez da emango, jendaurreko ikuskizunen eta jolas-jardueren euskal erregelamenduaren 37. artikuluaaren babesean, eta ondorioz gabe utziko dira emandakoak.	Aldaketa esanguratsurik ez.
				Ostalaritzako, jatetxeetako, txokoetako eta elkarte gastronomikoetako establezimendu eta zerbitzuak, terrazak barne, 01:00ak baino lehen itxi beharko dira, eta ezin izango zaie bezeroei sartzen utzi, ezta kontsumiziorik atera ere 00:00etatik aurrera. Lokala jendearentzat itxita egon beharko da eta ezingo da 06:00ak baino lehen berriro ireki. Neurri horiek asteko egun guztietan aplikatuko dira, baita jaiegunetan ere. Ordu-tegiak ez zaizkie aplikatzen zerbitzuguneetako jatetxe-zerbitzuei.
		Barrako zerbitzua, 1,5 metroko distantzia fisikoarekin bezeroen edo bezero-taldeen artean.	Barrura sartzea eta barran zerbitzatzea baimentzen da, 1,5 metroko distantzia fisikoarekin bezeroen edo bezero-taldeen artean.	Bezeroek eserita egon behar dute beti.
		Cocktailak eta buffetak, gehienez 25 laguneko taldeetan.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Cocktailak eta buffetak egin daitezke gehienez 10 pertsonako taldeetan.
	Hoteletako eta ostatu turistikoetako eremu komunak			El aforo máximo de cada una de las zonas comunes será del 60%, no pudiendo superar en ningún caso el límite de 60 personas de forma simultánea.
		Animazio-jarduerak edo talde-eskolak gehienez 25 laguneko edukierarekin diseinatu eta planifikatu beharko dira.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Taldeko klaseetan, 10 laguneko gehieneko edukiera.

	Liburutegiak	Edukieraren % 60ko muga.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Museoak, erakusketa-aretoak, monumentuak eta bestelako kultura-ekipamenduak	Gela edo espazio bakoitzean baimendutako edukieraren % 60.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Taldean bisitak gehienez 10 pertsonakoak izango dira, monitorea edo gida barne.
	Zinema-aretoak, antzokiak, karpazirkuak, auditorioak, biltzar-jauregiak	Edukieraren % 60ko muga.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Edukieraren % 60ko gehieneko edukiera, 600 pertsonakoa gehienez.
	Jendaurreko kultura-ikuskizunak kirol-espazio itxietan edo bestelako eraikinetan	Edukieraren % 60ko muga.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Aire zabaleko kultura-jarduerak eta -ikuskizunak.	Baimendutako edukieraren % 60ko gehieneko edukiera, gehienez ere 1.000 pertsonara arte	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Erromeriak, musika- edo dantza-erakustaldiak espazio irekietan eta "desfileko" ikuskizun ibiltariak edo publikoaren laguntzarekin bide publikoan	Gehienez 1.000 pertsona espazio edo ibilbide bakoitzeko	Aldaketa esanguratsurik ez.	Ez dira onartzen.
	Jarduera fisikoa eta kirol-instalazioak	Gehienez 30 pertsonako taldeak aire zabalean.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Gehienez 10 pertsonako taldeak aire zabalean.
		Instalazioetan, baimendutako gehieneko edukiera: baimendutako edukieraren % 60.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez
	Kirol-lehiaketak, -ekitaldiak eta -ikuskizunak, aire zabaleko ikusleen laguntzarekin	Espazio itxietan, baimendutako edukieraren % 60, 600 pertsonako gehieneko mugarekin. Aire zabalean, baimendutako edukieraren % 60, gehienez ere 1.000 pertsona.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez
	Piszinak	Edukieraren % 60ko muga.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Berlaratzeko gehieneko denbora 3 ordukoa da pertsonako eta eguneko.

	Hondartzen erabilera	Foru-aldundiek eta udalek mugak ezarri ahal izango dituzte hondartzetarako sarbidean eta edukieran.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Ez da nahitaezkoa izango maskara erabiltzea hondartzetan eta igerilekuetan bainatu bitartean eta espazio jakin batean dagoen bitartean, baldin eta erabiltzaileen arteko segurtasun-tartea errespetatu badaiteke. Hondartzetako eta igerilekuetako joan-etorrietarako maskara erabili beharko da nahitaez.
	Aisialdi-zentro turistikoak eta akuarioak	Edukiera osoa % 60ra mugatzen da. Gehienez 30 pertsonako taldeak.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Gehienez 10 pertsonako taldeak.
	Turismo aktiboa eta naturakoa, interpretazio-zentroak eta antzekoak	Gidaria duten jarduerak gehienez 30 pertsonako taldeetan egingo dira.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Gidaria duten jarduerak gehienez 10 pertsonako taldeetan egingo dira.
	Aire zabaleko erabilera publikoko parkeak eta kirol-eremuak	Pertsona bakarra 4 metro koadroko.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Diskotekak eta gaueko aisialdiko gainerako establezimenduak	Edukieraren % 60, dantza-pistarik gabe eta haren ordeztu mahaia jarrita.	Ordu-tegiak zabaltzeko baimen berririk ez da emango, jendaurreko ikuskizunen eta jolas-jardueren euskal erregelamenduaren 37. artikulua babesean, eta ondorioz gabe utziko dira emandakoak.	Otsailaren 5eko 17/2019 Dekretuaren III. eta IV. taldeetan sailkatutako establezimenduak ixtea.
	Zezen-plazak, -esparruak eta -instalazioak	Baimendutako edukieraren % 60, eta, gehienez ere, 1.000 pertsona.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
	Joko eta apustu-eremuak eta establezimenduak eta lokalak	Edukieraren % 60.	Aldaketa esanguratsurik ez.	
	Gazteen lonjak eta antzekoak			Debekatuta dago gazte-lokaletan eta antzeko ezaugarriak dituzten lokaletan jarduerak egitea.
	Osasun-egoerak			Kalean edo ostalaritza-establezimenduetatik edo antzekoetatik kanpoko espazio publikoetan edariak taldean kontsumitzea osasun-egoerak hartuko da.

Osasun-zentroak, -zerbitzuak eta -establezimenduak		Kasu positibo guztiak jakinaraztea, bai baieztatuak bai susmagarriak.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
Gizarte-zerbitzuetako zentroak, zerbitzuak eta establezimenduak		COVID 19 kontingentzia-planak izatea.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Egoitza-zentro soziosanitarioetan (adinekoen eta desgaitasuna duten pertsonen egoitzetan), gehenez ere 72 ordu lehenago egingo zaizkie PCR probak sarrera berri guztiei. Baimenetatik eta oporretatik itzultzen diren langileei ere egingo zaie, bai eta lanean hasten diren langile berriei ere. Aldian-aldian PCR probak egingo zaizkie egoiliarrekin harreman zuzena duten zentro soziosanitarioetako langileei.
				Bisitaldiak egoiliar bakoitzeko pertsona batera mugatuko dira, prebentzio-neurriak zorrotzuz, eta egunean gehenez ordubeteko iraupenarekin. Bisiten mailaketa bermatuko zaie egoiliarrei.
Hezkuntza-, prestakuntza- eta ikerketa-jarduera		Hezkuntza Saila: 2020-2021 ikasturtearen hasieran ikastetxeetan jarduteko protokolo orokorra, jarraibideak eta orientabideak jasotzen dituen.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
Euskal Autonomia Erkidegoaren eskumeneko lurreko eta itsasoko garraioko ibilgailuak		Ibilgailuak gehienezko edukiera bete arte okupatu ahal izango dira, bai eserita dauden plazetan, bai zutik daudenetan.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
		Maskarak nahitaez erabiltzea.	Aldaketa esanguratsurik ez.	Aldaketa esanguratsurik ez.
				Aldaketa esanguratsurik ez.
				Aldaketa esanguratsurik ez.